

DVA ROKY SOCIÁLNÍCH REFOREM 2007–2008

Petr Nečas
místopředseda vlády
ministr práce a sociálních věcí

prosinec 2008

Obsah

Úvodní slovo 3

Výchozí stav 4

Hlavní dosažené výsledky 5

Co jsme prosadili v roce 2007 9

1. Vývoj mezd
2. Státní sociální podpora
3. Pomoc v hmotné nouzi
4. Sociální služby
5. Pojistné systémy
6. Životní a existenční minimum
7. Zaměstnanost
8. Změna zákoníku práce

Co jsme prosadili v roce 2008 22

1. První etapa důchodové reformy
2. Druhá etapa důchodové reformy
3. Mimořádná valorizace důchodů
4. Změny na pracovním trhu
5. Nemocenské pojištění
6. Lékařská posudková služba
7. Změny v mezinárodněprávní ochraně dětí
8. Sjednocení agendy státní sociální podpory v Praze

Co prosazujeme 30

1. Prorodinný balíček
2. Druhá a třetí etapa důchodové reformy
3. Sociální služby
4. Liberalizace zákoníku práce
5. Péče o ohrožené děti

Otázky a odpovědi 38

Modelové situace 41

40 reformních kroků telegraficky 44

Uplynuly téměř dva roky od doby, kdy začala současná vláda pracovat. Poté jsme v dubnu 2007 představili teze reformy veřejných financí. Nejlepším vodítkem v diskusi o tom, zda se daří uskutečňovat reformní změny, či nikoli, je porovnání s programovým prohlášením vlády. Fakta hovoří sama za sebe.

Z tohoto porovnání vyplývá, že naprostou většinu programu v sociální oblasti se do této chvíle podařilo uvést do života.

Museli jsme reagovat na neúměrnou explozi sociálních výdajů, způsobenou minulou vládou, a tento nebezpečný trend nekontrolovatelného zadlužování se nám podařilo zastavit. Systém sociálních dávek je adresnější. Podporu rodin jsme přenesli do daňové oblasti, což je výhodné především pro rodiny s dětmi.

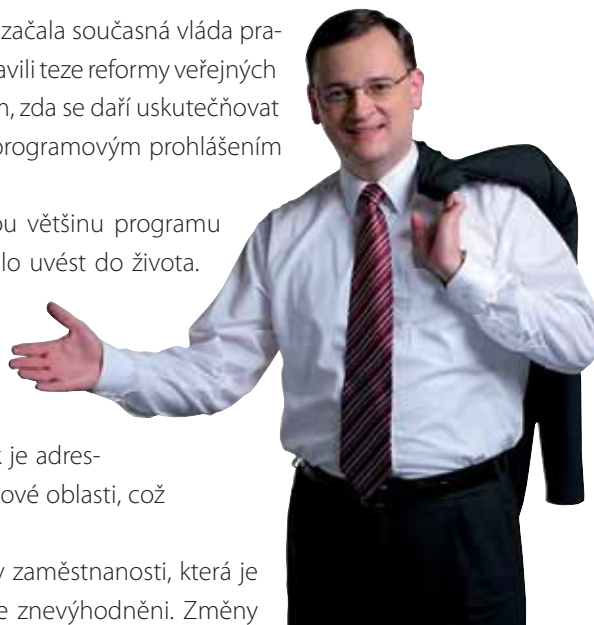
Zavedli jsme jasná pravidla aktivní politiky zaměstnanosti, která je směřována k těm, kdo jsou na trhu práce znevýhodněni. Změny sociálního systému motivují lidi, aby zůstali v sociální síti co nejkratší možnou dobu. Vyplácení dávek je podmíněno vyšší aktivitou, ti pasivní budou sankcionováni. Už nyní je patrný trend výrazného snižování dlouhodobé nezaměstnanosti vlivem zpřísnění výplaty sociálních dávek meziročně o 30 %. Je rychlejší než pokles nezaměstnanosti celkové, kde jsme se přiblížili k hranici 5%. To je jedna z nejnižších hodnot v rámci Evropské unie. Změny v systému zaměstnávání zdravotně postižených vedly ke zvýšení jejich zaměstnanosti.

První etapou jsme zahájili důchodovou reformu, která zajistí dlouhodobou finanční stabilitu celého důchodového systému. Tyto parametrické změny průběžného systému, včetně pokračování ve zvyšování důchodového věku, prodloužení minimální doby pojištění, zásadní změny výplaty invalidních důchodů nebo zavedení pásma pružného věku pro odchod do důchodu znamenají největší zásah do systému od 90. let. Stabilizovaly důchodový systém minimálně na 30 let. Tyto změny se nebudou dotýkat současných důchodců, kteří mají zajištěnou pravidelnou valorizaci důchodů. Zavedli jsme maximální vyměřovací základ pro pojistné. Změnili jsme systém nemocenského zavedením třídní karenní doby a úpravami výpočtu dávek. To se projevilo pozitivním vývojem snižování pracovní neschopnosti a poklesu výdajů.

Vytvořili jsme podmínky pro posílení soudržnosti rodiny, umožnili jsme větší flexibilitu mateřské a rodičovské dovolené, chceme posílit roli otce při péči o děti. Prosazujeme větší možnosti krátkodobých pracovních úvazků, více motivujeme zaměstnavatele k zaměstnávání rodičů vychovávajících děti či dalších na pracovním trhu znevýhodněných skupin. Podporujeme zlepšení služeb pro rodinu, rozšiřujeme dostupnost individuální péče o děti za přijatelných a jednoduchých podmínek.

Co nám ještě zbývá prosadit? Pracujeme na druhé a třetí etapě důchodové reformy. Připravujeme změnu charakteru sociálně-právní ochrany dětí preferencí náhradní rodinné péče před ústavní. Chceme pokračovat v liberalizaci pracovního trhu koncepční změnou zákoníku práce. Zvláštní pozornost budeme věnovat zvýšení kvality života seniorů.

Z této stručné dvouleté bilance vyplývá, že většina zásadních věcí z programového prohlášení je již realitou. Neméně důležité výzvy nás ještě čekají, přičemž naším cílem je stabilní, adresný a finančně udržitelný sociální systém.

*Petr Nečas
místopředseda vlády
ministr práce a sociálních věcí*

Hlavní problémy

NEBEZPEČNÉ TEMPO ZADLUŽOVÁNÍ STÁTU

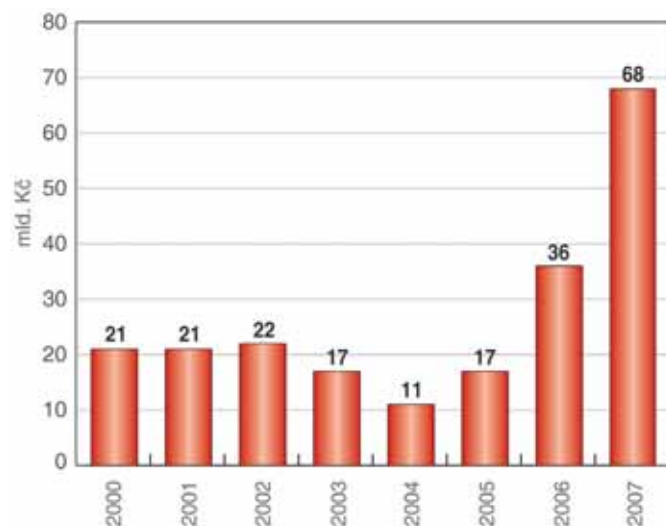
- Deficitní financování rozpočtů předchozích vlád vytvořilo vysoký a rychle rostoucí státní dluh. Znepokojivá byla nejen celková výše zadlužení, ale zejména tempo, jímž zadluženost narůstala. Situace veřejných financí se nelepšila navzdory působení přechodných příznivých faktorů, jakými byl slušný hospodářský růst a celkově příznivá hospodářská situace. Po jejich odeznění, což se částečně projevuje už nyní v souvislosti s vnější ekonomickou krizí, hrozil další nárůst deficitu v důsledku neudržitelných výdajových tendencí.

NEUDRŽITELNÝ RŮST SOCIÁLNÍCH MANDATORNÍCH VÝDAJŮ

- Největším problémem veřejných financí byl neudržitelný růst mandatorních výdajů, tedy výdajů přikázaných ze zákona. Výši sociálních mandatorních výdajů významně ovlivnilo přijetí předvolebních sociálních balíčků na jaře 2006. Bez jakýchkoli zásahů by tento nárůst činil od 1. 1. 2008 celých 68 mld. Kč, což je nejvyšší meziroční přírůstek v historii (za poslední 2 roky vlády ČSSD navýšení o 100 mld. Kč).

VÝVOJ PŘÍRŮSTKŮ MANDATORNÍCH SOCIÁLNÍCH VÝDAJŮ

PODLE PŮVODNÍ PŘÁVNÍ ÚPRAVY

NEDODRŽOVÁNÍ VÝDAJOVÝCH LIMITŮ

- V roce 2004 se střednědobé výdajové limity staly součástí právního řádu České republiky. Minulou vládou nebyly nikdy dodrženy, pro rok 2006 dokonce o 46 mld. Kč. Kdyby byl zákon dodržován, mohl být v roce 2007 sestavován státní rozpočet s deficitem jen 15 až 20 mld. Kč.

NEPRUŽNÝ PRACOVNÍ TRH

- Minulé vlády po sobě zanechaly nepružný pracovní trh s neliberálním zákoníkem práce a systémem dávek pro ne-

zaměstnané, který nemotivoval lidi k co nejrychlejší změně své životní situace. Nedostatečně byla penalizována nelegální práce a zneužívání sociálních dávek.

ODKLÁDÁNÍ DŮCHODOVÉ REFORMY

- Přes opakované proklamace nebyla sociální demokracie ochotna podpořit důchodovou reformu. Už v roce 2004 byl ustaven tým expertů politických parlamentních stran, přičemž v roce 2005 předložila „Bezděková komise“ expertů závěry, které měly vést k politické dohodě nad základním směrem důchodové reformy. ČSSD a KSČM tuto dohodu odmítly podepsat. Bez důchodové reformy by došlo v nedaleké budoucnosti k výraznému prohlubování deficitu důchodového systému, z čehož vyplývá nemožnost vyplácet důchody bez výrazného snížení životní úrovně důchodců.

VYSOKÁ PRACOVNÍ NESCHOPNOST NAD BĚŽNOU ÚROVŇÍ EU

- Míra nemocnosti byla u nás dlouhodobě výrazně vyšší než v členských zemích EU, především než např. v Polsku, Maďarsku nebo na Slovensku. Není žádný legitimní důvod, aby u nás byla vyšší než v těchto zemích, jelikož podle všech mezinárodních objektivních srovnávacích studií je zdravotní stav našeho obyvatelstva lepší. Pracovní neschopnost byla v ČR stále vysoká, aniž pro to existovaly objektivní důvody.

NEDOSTATEČNÉ ZAJIŠTĚNÍ PĚČE O DĚTI

- Přechodný růst počtu narozených dětí je v posledních letech v kontrastu s dlouhodobě ubývajícím počtem předškolních zařízení. Minulé vlády se tímto stavem nezabývaly. Téměř neexistují v zahraničí běžné prorodinné služby a alternativní formy péče o děti.

NEEFEKTIVNÍ SYSTÉM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- Systém sociálních služeb, nepříliš efektivně nastavený předchozí vládou, je zhruba dvojnásobně nákladnější, než bylo očekáváno. V této souvislosti způsobilo značné problémy i rozdělení lékařské posudkové služby, která z kapacitních důvodů uspokojivě nezvládala mimořádný nárůst agendy po náběhu zákona o sociálních službách.

PROMARNĚNÍ VHODNÉ DOBY K ZAHÁJENÍ REFORMŮ

- Socialistické vlády promarnily vhodný čas k zahájení reformy již před několika lety. Mezinárodní instituce (Evropská komise, Světová banka, Mezinárodní měnový fond aj.) i domácí ekonomové (včetně ČNB) již delší dobu vyzývali Českou republiku k provedení strukturálních reform veřejných rozpočtů.

Hlavní dosažené výsledky

na 56,2 mld. Kč v roce 2008 a zabudováním automatických valorizací by výrazně stoupaly i nadále. Takový skokový nárůst si nemůže dovolit ani vyspělejší ekonomika, než je česká.

- Oproti původnímu stavu před reformou v roce 2008 dojde letos k poklesu výdajů na dávky státní sociální podpory až o 12,5 mld. Kč. Přesto budou tyto výdaje o zhruba 10 mld. Kč vyšší než v roce 2006.

ZABRÁNĚNÍ NEKONTROLOVATELNÉMU RŮSTU SOCIÁLNÍCH DÁVEK

- Povinnost vlády valorizovat částky životního minima, existenčního minimum a související dávky počátkem roku vždy po naplnění valorizační podmínky je změněna na možnost.
- Zrušením automatických valorizací dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi je zabráněno nekontrolovatelnému růstu sociálních mandatorních výdajů bez ohledu na stav veřejných financí. Vzhledem k nárokovému charakteru zejména dávek státní sociální podpory tak hrozilo výrazné zvyšování zadlužování státu.

TŘÍRYCHLOSTNÍ RODIČOVSKÁ DOVOLENÁ

- Zavedení třírychlostní rodičovské dovolené (2, 3 nebo 4 roky) znamená možnost svobodné volby pro rodiče, aby si mohli zvolit takový model rodinného života, který nejlépe vyhovuje jejich potřebám a rodinné situaci. Tento systém zároveň reflektuje moderní mezinárodní trendy péče o děti.
- Náš dávkový systém podpory rodiny patří mezi nejstřícnější v Evropě, především v porovnání délky mateřské a rodičovské dovolené a výše rodičovského příspěvku v poměru k průměrné mzdě. Čtyřleté pobírání rodičovského příspěvku není zavedeno nikde jinde v Evropě, v řadě zemí je naopak kratší než jeden rok. Česká maminka nebo tatínek mohou dosáhnout na stejnou výši rodičovského příspěvku jako například jejich rakouský protějšek (v Rakousku v přepočtu 10 940 Kč v roce 2006).

PODPORA RODIN V DAŇOVÉ OBLASTI

- Nezbytné omezení sociálních mandatorních výdajů, jejichž růst přesahoval možnosti naší ekonomiky, je kompenzováno výrazným zvýšením daňových slev na děti a na druhého z manželů, který je bez příjmu. Tyto úpravy kompenzují i další změny v rámci reformy veřejných financí (zvýšení nižší sazby DPH) a růst životních nákladů u většiny rodin s dětmi, a to včetně nízkopříjmových skupin obyvatel.
- Růst čistých peněžních příjmů zaměstnanců s dětmi dosáhl v pololetí 2008 meziročně výše 9,3% (v prvním čtvrtletí 13,2%) a byl vyšší než meziroční zvýšení životních nákladů zaměstnanců (o 6,7%). Čisté peněžní příjmy zaměstnanců s dětmi rostly rychleji než příjmy zaměstnanců bez dětí (o 1,8%). Reforma veřejných financí tak způsobila, že snížení daní u zaměstnanců s dětmi je vyšší než snížení objemu dávek státní sociální podpory a rodiny s dětmi na reformě vydělaly.
- Reálné čisté mzdy se zvýšily především zaměstnancům s dětmi, v podnikatelské sféře ve všech kategoriích. Zaměstnancům s větším počtem dětí roste reálná čistá mzda rychleji než zaměstnancům bezdětným nebo s jedním dítětem.

ADRESNĚJŠÍ SOCIÁLNÍ SYSTÉM

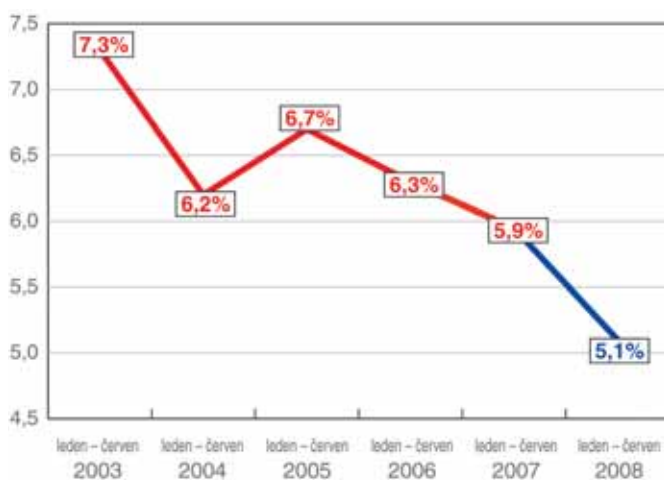
- Byla posílena adresnost pobírání některých sociálních dávek (přídavek na dítě, sociální příplatek, pohřebné), některé dávky byly sníženy (porodné), jiné zrušeny („pastelkovně“, příspěvek na zvýšené životní náklady).
- Celkový počet vyplacených dávek státní sociální podpory za období leden – září 2008 meziročně poklesl o 34,8%. Celkové výdaje na dávky státní sociální podpory ve stejném období meziročně poklesly o 4,44 mld. Kč, tj. o 12,2%.
- Pokud by se neuskutečnily změny, výdaje jen na dávky státní sociální podpory by stouply z 34 mld. Kč v roce 2006

Hlavní dosažené výsledky

REFORMA NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ

- Cílem reformy nemocenského pojištění, která spočívá v zavedení třídní karenční doby (nevypáčení nemocenského, od roku 2009 náhrady mzdy) a úpravě výpočtu dávek, je dosáhnout větší odpovědnosti zaměstnance i zaměstnavatele, snížit častou fiktivní nemocnost a omezit zneužívání systému. Tento záměr se podařilo splnit.
- Výdaje na nemocenské za období únor–září 2008 (vyplácí se měsíc zpětně) meziročně poklesly o 2,65 mld. Kč. Za období leden–červen 2008 se meziročně snížil počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti o 24%. Klesla především krátkodobá pracovní neschopnost. Počet případů s délkou trvání pracovní neschopnosti do 14 dnů se u zaměstnanců malých organizací snížil o 45%. Průměrné procento pracovní neschopnosti za leden–červen 2008 pokleslo meziročně z 5,9% na 5,1%. Tento trend zbrzdilo rozhodnutí Ústavního soudu za červenec–srpen, kdy platilo zvýšení proplácení prvních 3 dnů nemoci na 60% denního vyměřovacího základu. Došlo ke zhoršení bilance ve všech parametrech.
- Karenční lhůta je standardním evropským řešením. Existuje ve 12 z 15 původních členských zemí Evropské unie, nejčastěji v délce 3 dnů. Karenční lhůtu mají i tak silně sociální státy, jako jsou skandinávští členové EU – Finsko dokonce v délce 9 dnů. Nepotvrzuje se, že by měla negativní dopad na zdravotní stav jejich obyvatel. Nemocnost je zde nižší, na druhou stranu je lepší průměrný zdravotní stav obyvatel.

VÝVOJ PRŮMĚRNÉHO PROCENTA PRACOVNÍ NESCHOPNOSTI

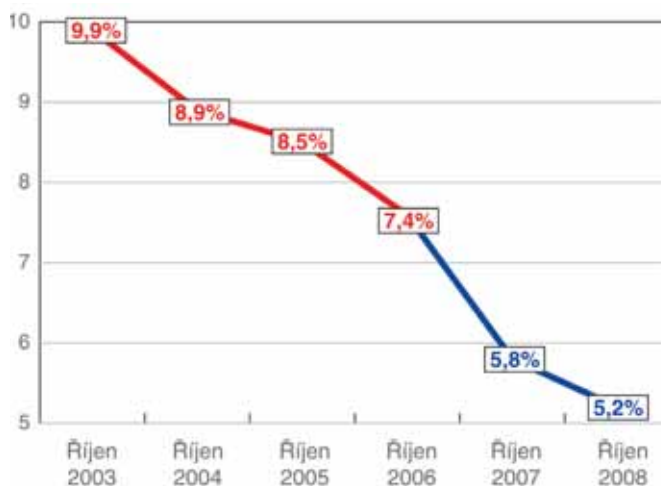
ZPŘÍSNĚNÍ VYPLÁCENÍ PODPOR V NEZAMĚSTNANOSTI

- Cílem změn sociálního systému je vytvoření prostředí, kdy práce i za nízkou mzdu bude vždy výhodnější než „pobyt“ na sociálních dávkách. V praxi se již projevily dopady opatření, kdy nezaměstnaní nad 12 měsíců, pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi a neprojevující aktivitu k získání práce, dostávají existenční minimum. Adresnější sociální systém zároveň zvyhodňuje ty rodiny, kde aspoň jeden z rodičů pracuje. Nová opatření částečně brání zneužívání sociálního systému, kdy se oba rodiče snaží žít pouze ze sociálních dávek. Tyto trendy by se měly prohloubit další-

mi změnami zákonů o zaměstnanosti a o pomoci v hmotné nouzi, platnými od 1. 1. 2009.

- V červnu 2008 poklesl meziročně celkový počet nezaměstnaných z 371 tisíc na 298 tisíc, tedy o 19,7%, na úroveň 5% (v říjnu 5,2%). Za stejné období poklesl počet dlouhodobě nezaměstnaných o 46,4 tisíce na 113 tisíc (tj. o 29,1%). Pokles počtu dlouhodobě nezaměstnaných je tedy výraznější než pokles celkového počtu nezaměstnaných.

VÝVOJ CELKOVÉ NEZAMĚSTNANOSTI

MIMOŘÁDNÁ VALORIZACE DŮCHODŮ

- Snížením hranice růstu cen pro mimořádné zvýšení důchodů změnou zákona o důchodovém pojištění z původních 10% na 5% bylo umožněno mimořádné zvýšení důchodů ještě v průběhu roku 2008. Od srpna se každému důchodci zvýšil důchod o 470 Kč měsíčně.
- V období leden 2008–leden 2009 dojde ke třem zvýšením důchodů, která u průměrného starobního důchodu činí celkem 1 150 Kč (350 + 470 + 330 = 1150) a průměrná výše starobního důchodu přesáhne v roce 2009 částku 10 000 Kč.
- Od doby nástupu současné vlády v září 2006 do ledna 2009 se důsledkem valorizací průměrné starobní důchody zvýší celkem o 1 658 Kč. Reálná hodnota průměrného samostatně vypláceného starobního důchodu se v roce 2009 zvýší oproti roku 2006 o 5,8 p. b.

EFEKTIVNĚJŠÍ ZAMĚSTNÁVÁNÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH

- Změny ve vyplácení příspěvku na zaměstnávání osob se zdravotním postižením směřují k větší efektivitě systému. Příspěvek je vyplácen ve výši skutečných mzdových nákladů, jelikož byl do té doby často zneužíván. Obavy ze snižování počtu zaměstnavatelů osob se zdravotním postižením se neprokázaly. Naopak počet žadatelů o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením se zvyšuje a zvyšuje se i počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením.
- Za I. pololetí 2008 stoupl počet zaměstnavatelů, kteří žádají o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravot-

Hlavní dosažené výsledky

ním postižením, o 101 (o 8 %). Počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením se zvýšil o 7 103 (o 29 %). Počet uchazečů o práci – osob se zdravotním postižením vedlejších úřady práce se snižuje.

- Změny zákona o zaměstnanosti mají zároveň pozitivní vliv na stabilizaci veřejných rozpočtů. Dynamický nárůst výdajů ze státního rozpočtu z posledních let se za I. pololetí 2008 zastavil.

VÝVOJ NEZAMĚSTNANOSTI ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH

ZAVEDENÍ MAXIMÁLNÍHO VYMĚŘOVACÍHO ZÁKLADU PRO POJISTNÉ

- Stanovení pevné částky maximálního vyměřovacího základu pro pojistné ve výši 48násobku průměrné mzdy směřuje ke snížení vedlejších nákladů práce, zvýšení konkurenceschopnosti zaměstnavatelů a k vytvoření vhodnějších předpokladů pro zaměstnávání vzdělané a kvalifikované pracovní síly. Tento systém je spravedlivější a více motivující pro zaměstnance s vyššími příjmy.

PRVNÍ ETAPA DŮCHODOVÉ REFORMY STABILIZUJÍCÍ SYSTÉM

- Reforma důchodového systému je nezbytná. Základním důvodem je demografický vývoj, na kterém je vidět, že prudce narůstá počet osob starších 60 let. To souvisí s pozitivním zjištěním, že se za posledních 15 let zvýšila střední délka dožití o 4 roky, což je jeden z nejrychlejších růstů v Evropě. Zároveň se počítá s tím, že každých šest let naroste střední délka dožití zhruba o další jeden rok.
- Parametrické změny důchodového systému v rámci první etapy důchodové reformy se nevztahují na současné důchodce. Týkají se mj. prodloužení věku odchodu do důchodu a potřebné doby pojištění, invalidních důchodů nebo flexibilnějšího přechodu z práce do důchodu. Opatření navrhovaná v rámci první etapy přispějí k lepší finanční udržitelnosti základního důchodového pojištění a zajištění jeho dlouhodobé stability minimálně na 30 let. Výdaje na základní důchodové pojištění činí v současné době 8,1 % HDP. Do roku 2050 by se podle původní právní úpravy výdaje na základní důchodové pojištění zvýšily na 11,7 % HDP, ale v důsledku schválených změn by se tyto výdaje měly snížit na 10,5 % HDP.

MOTIVUJÍCÍ SOCIÁLNÍ SYSTÉM, PRUŽNÝ PRACOVNÍ TRH

- Změny platné od 1. 1. 2009 činí sociální systém více motivující. Finanční motivací bude ještě více než dnes nastavený tak, aby se vyplatilo zůstat bez práce co nejkratší dobu. Podpora v nezaměstnanosti bude nejvyšší v prvních dvou měsících, potom bude postupně klesat. Doba pobírání podpory se zkracuje. Cílem je co nejpružnější a nejrychlejší přechod z jednoho místa na druhé.
- Výplata podpory v nezaměstnanosti bude vázána na aktivní chování člověka, tedy na jeho účast v rekvalifikačních, programech dalšího vzdělávání a veřejných pracích. Zpříisňují se postihy pasivního chování.
- Aktivní politika zaměstnanosti bude přesměrována od neproduktivního systému investičních pobídek k handicapovaným osobám, osobám se sníženou uplatnitelností na trhu práce, nejvíce postiženým regionům.
- Nedostatek pracovních sil v určitých oborech na našem pracovním trhu budou částečně řešit zelené karty, zjednodušující zaměstnávání zahraničních pracovníků ze zemí mimo EU.

Hlavní dosažené výsledky

- Dlouhodobé a opakované odmítání aktivního přístupu ke zlepšení svého postavení bude pro občana znamenat přechod na výplatu části dávek v poukázkách. V systému hmotné nouze bude dále poskytováno těm, kteří zneužívají sociální systém a finanční prostředky nepoužívají k nákupu základních životních potřeb.
- Zpřísňují se postihy za nelegální práci. Organizované zaměstnávání načerno se stane trestným činem.
- kontrolu ze strany rodičů, kteří svěří své dítě do jeho péče.
- Celý systém bude co nejjednodušší, odbyrokratizovaný, levný, snadno aplikovatelný, nenáročný na státní rozpočet a podporující rozvoj soukromého sektoru.
- Týdenní otcovská dovolená znamená větší motivaci pro zapojení otců do péče o dítě krátce po jeho narození. Zvýhodnění krátkodobých pracovních úvazků umožní širší zapojení znevýhodněných skupin na pracovním trhu.
- Většina navrhovaných opatření funguje na obdobném principu v řadě evropských zemí.

AKTIVNÍ PODPORA RODINY

- Záměrem přijetí „prorodinného balíčku“ je vytváření vldnějšího prostředí rodičům pro snadnější sladění pracovního a rodinného života. Zároveň reagujeme na skutečnost, že na rozdíl od zahraničí u nás téměř neexistují prorodinné služby. Rozšiřujeme nabídku služeb péče o děti na individuálním základě s cílem zvýšit jejich dostupnost, ať už se jedná o péči v rodinném prostředí nebo v miniškolkách. Navrhovaná opatření stanovují minimální nutné požadavky, které musí poskytovatel splnit, a předpokládají silnou

LEGISLATIVNĚ-TECHNICKÁ NOVELA ZÁKONÍKU PRÁCE

- Záměrem legislativně-technické novely zákoníku práce bylo především odstranění neprovázanosti s dalšími zákony, legislativně-technických chyb a dalších nepřesností, ale také promítnutí dohod sociálních partnerů v tripartitě, uzavřených v květnu 2007. Do návrhu změn byly zapracovány věcné změny, z nichž lze poukázat zejména na liberalizaci zaměstnávání osob mladších 18 let.

1) Vývoj mezd

Cíl

ADRESNĚJŠÍ SOCIÁLNÍ SYSTÉM KOMPENZOVANÝ NIŽŠÍMI DANĚMI

- Reforma veřejných financí je od počátku nastavena tak, aby byly změny v daňovém a sociálním systému vzájemně provázány. Nezbytnost zbrzdit růst sociálních mandatorních výdajů, směřovat k adresnějšimu sociálnímu systému a omezit státní přerozdělování je kompenzována snížením daní, především výrazným zvýšením daňových slev. To se pozitivně projevilo zejména u rodin s dětmi, a to včetně nízkopříjmových skupin obyvatel.

ZMĚNY

- Zvýšení daňových slev (ročně):
 - základní sleva ze 7 200 Kč na 24 840 Kč,
 - u druhého z manželů, který je bez příjmů, ze 4 200 Kč na 24 840 Kč,
 - u dítěte z 6 000 Kč na 10 680 Kč.

DOPADY

ČISTÉ MZDY ROSTOU RYCHLEJI NEŽ HRUBÉ MZDY

- Z propočtů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR porovnání vývoje mezd v letech 2007 a 2008 vyplývá meziroční vyšší nárůst čisté průměrné mzdy než předpokládaný růst hrubé průměrné mzdy všech kategorií zaměstnanců s dětmi.
- Čím nižší je hrubá mzda, tím vyšší je reálný nárůst čisté mzdy. U zaměstnanců s vyššími příjmy je patrný vyšší nárůst čistých mezd v absolutních hodnotách.

ČISTÉ MZDY ROSTOU DYNAMIČTEJI U RODIN S DĚTMI

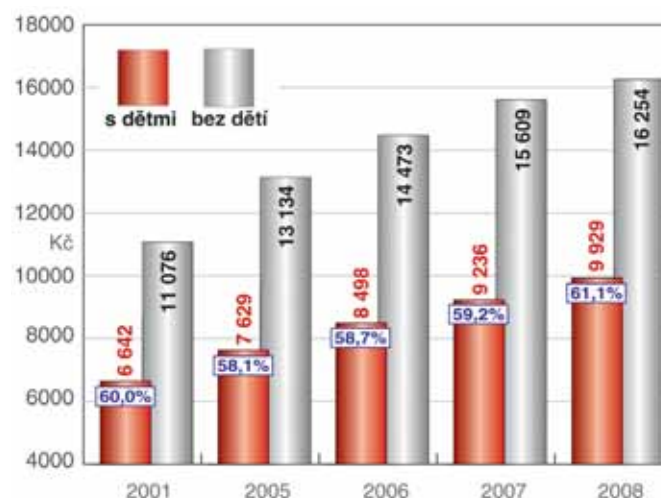
- Reálné čisté mzdy se zvýšily především zaměstnancům s dětmi, v podnikatelské sféře ve všech kategoriích. Tento

vývoj je způsobený uplatněním daňových slev a daňových bonusů.

- Zaměstnancům s větším počtem dětí roste reálná čistá mzda rychleji než zaměstnancům bezdětným nebo s jedním dítětem.
- V I. pololetí 2008 (podle údajů ČSÚ) rostly meziročně čisté peněžní příjmy zaměstnanců s dětmi rychleji než mzdy zaměstnanců bez dětí (o 1,8 %). To znamená, že reforma veřejných financí způsobila, že snížení daní u zaměstnanců s dětmi je vyšší než snížení objemu dávek státní sociální podpory, a rodiny s dětmi na reformě vydělaly.
- Růst čistých peněžních příjmů zaměstnanců s dětmi dosáhl v pololetí 2008 meziročně výše 9,3 % (v prvním čtvrtletí 13,2 %) a byl vyšší než meziroční zvýšení životních nákladů zaměstnanců, jež činilo 6,7 %.
- V prvním pololetí 2008 byla relace mezi čistými peněžními příjmy zaměstnanců s dětmi a zaměstnanců bez dětí na jednoho člena rodiny 61,1 % (9 929 Kč, 16 254 Kč). Zvýšila se proti pololetí 2007, kdy dosáhla tato relace 59,3 % (9 082 Kč, 15 323 Kč).

RELACE MEZI ČISTÝMI PENĚŽNÍMI PŘÍJMY ZAMĚSTNANCŮ

S DĚTMI A ZAMĚSTNANCŮ BEZ DĚTÍ NA JEDNOHO ČLENA RODINY

Co jsme prosadili v roce 2007

PROPOČET ČISTÉ MZDY ZAMĚSTNANCE S DĚTMI A BEZ DĚTÍ Z 0,6NÁSOBKU HRUBÉ PRŮMĚRNÉ MZDY V LETECH 2007 A 2008

	Hrubá mzda v Kč			Meziroční index v %	
	2007 ¹⁾	2008 ²⁾	Rozdíl	nominální	reálný ³⁾
Národní hospodářství	13 016	14 110	1 094	108,4	101,7
Podnikatelská sféra	13 114	14 372	1 258	109,6	102,8
Nepodnikatelská sféra	12 670	13 177	507	104,0	97,6

	Čistá mzda ³⁾ v Kč			Meziroční index v %	
	2007	2008	Rozdíl	nominální	reálný ³⁾
zaměstnanec bez dětí					
Národní hospodářství	10 533	11 560	1 027	109,8	103,0
Podnikatelská sféra	10 603	11 736	1 133	110,7	103,8
Nepodnikatelská sféra	10 287	10 932	645	106,3	99,7
zaměstnanec + 1 dítě					
Národní hospodářství	11 033	12 450	1 417	112,8	105,9
Podnikatelská sféra	11 103	12 626	1 523	113,7	106,7
Nepodnikatelská sféra	10 787	11 822	1 035	109,6	102,8
zaměstnanec + 2 děti					
Národní hospodářství	11 533	13 340	1 807	115,7	108,5
Podnikatelská sféra	11 603	13 516	1 913	116,5	109,3
Nepodnikatelská sféra	11 287	12 712	1 425	112,6	105,7
zaměstnanec + 3 děti					
Národní hospodářství	12 033	14 230	2 197	118,3	110,9
Podnikatelská sféra	12 103	14 406	2 303	119,0	111,7
Nepodnikatelská sféra	11 787	13 602	1 815	115,4	108,3

PROPOČET ČISTÉ MZDY ZAMĚSTNANCE S DĚTMI A BEZ DĚTÍ Z 0,8NÁSOBKU HRUBÉ PRŮMĚRNÉ MZDY V LETECH 2007 A 2008

	Hrubá mzda v Kč			Meziroční index v %	
	2007 ¹⁾	2008 ²⁾	Rozdíl	nominální	reálný ³⁾
Národní hospodářství	17 355	18 813	1 458	108,4	101,7
Podnikatelská sféra	17 485	19 163	1 678	109,6	102,8
Nepodnikatelská sféra	16 894	17 570	676	104,0	97,6

	Čistá mzda ³⁾ v Kč			Meziroční index v %	
	2007	2008	Rozdíl	nominální	reálný ³⁾
zaměstnanec bez dětí					
Národní hospodářství	13 608	14 723	1 115	108,2	101,5
Podnikatelská sféra	13 701	14 958	1 257	109,2	102,4
Nepodnikatelská sféra	13 282	13 886	604	104,5	98,1
zaměstnanec + 1 dítě					
Národní hospodářství	14 108	15 613	1 505	110,7	103,8
Podnikatelská sféra	14 201	15 848	1 647	111,6	104,7
Nepodnikatelská sféra	13 782	14 776	994	107,2	100,6
zaměstnanec + 2 děti					
Národní hospodářství	14 608	16 503	1 895	113,0	106,0
Podnikatelská sféra	14 701	16 738	2 037	113,9	106,8
Nepodnikatelská sféra	14 282	15 666	1 384	109,7	102,9
zaměstnanec + 3 děti					
Národní hospodářství	15 108	17 393	2 285	115,1	108,0
Podnikatelská sféra	15 201	17 628	2 427	116,0	108,8
Nepodnikatelská sféra	14 782	16 556	1 774	112,0	105,1

Co jsme prosadili v roce 2007

PROPOČET ČISTÉ MZDY ZAMĚSTNANCE S DĚTMI A BEZ DĚTÍ Z HRUBÉ PRŮMĚRNÉ MZDY V LETECH 2007 A 2008

	Hrubá mzda v Kč			Meziroční index v %	
	2007 ¹⁾	2008 ²⁾	Rozdíl	nominální	reálný ³⁾
Národní hospodářství	21 694	23 516	1 822	108,4	101,7
Podnikatelská sféra	21 856	23 954	2 098	109,6	102,8
Nepodnikatelská sféra	21 117	21 962	845	104,0	97,6

	Čistá mzda ³⁾ v Kč			Meziroční index v %	
	2007	2008	Rozdíl	nominální	reálný ³⁾
zaměstnanec bez dětí					
Národní hospodářství	16 638	17 885	1 247	107,5	100,8
Podnikatelská sféra	16 744	18 180	1 436	108,6	101,9
Nepodnikatelská sféra	16 258	16 841	583	103,6	97,2
zaměstnanec + 1 dítě					
Národní hospodářství	17 138	18 775	1 637	109,6	102,8
Podnikatelská sféra	17 244	19 070	1 826	110,6	103,7
Nepodnikatelská sféra	16 758	17 731	973	105,8	99,3
zaměstnanec + 2 děti					
Národní hospodářství	17 638	19 665	2 027	111,5	104,6
Podnikatelská sféra	17 744	19 960	2 216	112,5	105,5
Nepodnikatelská sféra	17 258	18 621	1 363	107,9	101,2
zaměstnanec + 3 děti					
Národní hospodářství	18 138	20 555	2 417	113,3	106,3
Podnikatelská sféra	18 244	20 850	2 606	114,3	107,2
Nepodnikatelská sféra	17 758	19 511	1 753	109,9	103,1

PROPOČET ČISTÉ MZDY ZAMĚSTNANCE S DĚTMI A BEZ DĚTÍ Z 1,2NÁSOBKU HRUBÉ PRŮMĚRNÉ MZDY V LETECH 2007 A 2008

	Hrubá mzda v Kč			Meziroční index v %	
	2007 ¹⁾	2008 ²⁾	Rozdíl	nominální	reálný ³⁾
Národní hospodářství	26 033	28 219	2 186	108,4	101,7
Podnikatelská sféra	26 227	28 745	2 518	109,6	102,8
Nepodnikatelská sféra	25 340	26 354	1 014	104,0	97,6

	Čistá mzda ³⁾ v Kč			Meziroční index v %	
	2007	2008	Rozdíl	nominální	reálný ³⁾
zaměstnanec bez dětí					
Národní hospodářství	19 484	21 048	1 564	108,0	101,3
Podnikatelská sféra	19 612	21 402	1 790	109,1	102,4
Nepodnikatelská sféra	19 030	19 794	764	104,0	97,6
zaměstnanec + 1 dítě					
Národní hospodářství	19 984	21 938	1 954	109,8	103,0
Podnikatelská sféra	20 112	22 292	2 180	110,8	104,0
Nepodnikatelská sféra	19 530	20 684	1 154	105,9	99,4
zaměstnanec + 2 děti					
Národní hospodářství	20 484	22 828	2 344	111,4	104,5
Podnikatelská sféra	20 612	23 182	2 570	112,4	105,5
Nepodnikatelská sféra	20 030	21 574	1 544	107,7	101,0
zaměstnanec + 3 děti					
Národní hospodářství	20 984	23 718	2 734	113,0	106,0
Podnikatelská sféra	21 112	24 072	2 960	114,0	107,0
Nepodnikatelská sféra	20 530	22 464	1 934	109,4	102,6

¹⁾ údaje ČSÚ

²⁾ odhady MPSV

³⁾ index spotřebitelských cen (meziroční průměr) - odhad MPSV = 106,6%

⁴⁾ výpočet čisté mzdy proveden pro zaměstnance s příslušným počtem dětí v podmínkách zdanění r. 2007 a 2008

Co jsme prosadili v roce 2007

2) STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA

CÍL

ADRESNĚJŠÍ SOCIÁLNÍ SYSTÉM

- Cílem změn je adresnější sociální systém a zbrzdění neúnosně rostoucích sociálních mandatorních výdajů. Dochází k zúžení okruhu příjemců dávek státní sociální podpory, některé dávky jsou sníženy, jiné zrušeny. Změny zároveň částečně brání zneužívání sociálního systému, kdy se oba dva rodiče snaží žít pouze ze sociálních dávek a nejsou dostatečně motivováni k tomu, aby si hledali práci. Zvýhodněny jsou především ty rodiny s dětmi, kde aspoň jeden z rodičů pracuje.

CO SE ZMĚNILO

* RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK

Výše rodičovského příspěvku dosahovala původně 40% mzdy v nepodnikatelské sféře po dobu 4 let (pro rok 2007 činil 7 582 Kč).

ZMĚNY

- Nově zavedený systém nabízí tři rychlosti čerpání rodičovského příspěvku v délce 2, 3 nebo 4 roky a tři varianty výměry rodičovského příspěvku: zvýšenou 11 400 Kč, základní 7 600 Kč a sníženou 3 800 Kč.
- U zdravotně postižených dětí je zachován nárok na rodičovský příspěvek do 7 let věku dítěte v základní výměře 7600 Kč. Další změna schválená v roce 2008 znamená, že zdravotně postižené dítě bude od roku 2010 pobírat rodičovský příspěvek od 7 do 15 let věku ve výši 3000 Kč (v roce 2009 od 7 do 10 let věku).

Forma čerpání rodičovského příspěvku	Věk dítěte				
	0 týdnů až 22 týdnů	22 týdnů až 21 měsíců	21 měsíců až 24 měsíců	24 měsíců až 36 měsíců	36 měsíců až 48 měsíců
Rychlejší čerpání	PPM	zvýšená výměra	zvýšená výměra		
Klasické čerpání	PPM	základní výměra	základní výměra	základní výměra	
Pomalejší čerpání (po PPM)	PPM	základní výměra	snížená výměra	snížená výměra	snížená výměra
Pomalejší čerpání (nárok na PPM nevznikl)	základní výměra	základní výměra	snížená výměra	snížená výměra	snížená výměra

PPM = peněžitá pomoc v mateřství (celkem 28 týdnů, končí obvykle 22 týdnů po porodu, 31 týdnů u víceračat)

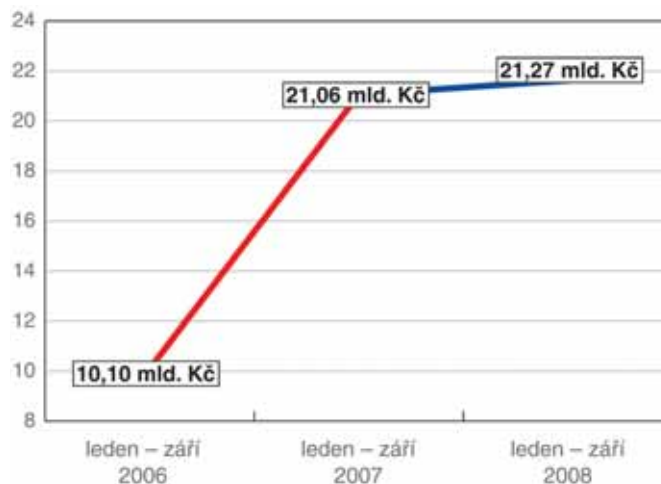
DOPADY

- Počet vyplacených dávek rodičovského příspěvku v období leden–září 2008 meziročně vzrostl na 3,23 mil. dávek (tj. růst o 6,4 %). Nejvyšší zájem je podle očekávání o tříletou variantu rodičovské dovolené.
- Výdaje na vyplacené dávky rodičovského příspěvku mezi-

ročně vzrostly o 213 mil. Kč (tj. růst o 1 %) na 21,27 mld. Kč. Růst výdajů je způsoben změnou systému a s tím souvisejícími přechodnými obdobími, ale i vyšší porodností.

- Zvýšení rodičovského příspěvku v minulém volebním období znamenalo mimořádné navýšení sociálních mandatorních výdajů. Mezi roky 2006 a 2007 stouply tyto výdaje více než 2,5násobně na 31 mld. Kč, v roce 2010 by vzrostly o další 4 mld. Kč. Platit 4 roky 40 % průměrné mzdy v nevyrobní sféře si formou rodičovského příspěvku nedovolí ani nejbohatší evropské ekonomiky.

VÝVOJ VÝDAJŮ NA RODIČOVSKÝ PŘÍSPĚVEK

* PORODNÉ

Porodné dosahovalo v roce 2007 u jednoho dítěte 17 760 Kč, u dvojčat 53 120 Kč, u trojčat 79 680 Kč.

Co jsme prosadili v roce 2007

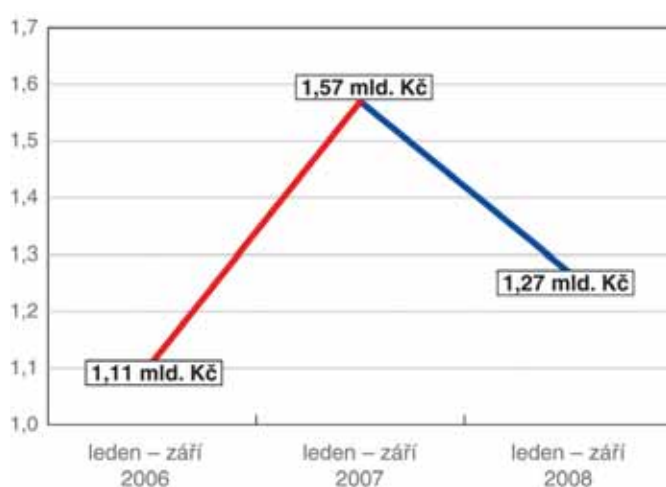
ZMĚNY

- Porodné je vypláceno v pevné výši, a to pro každé dítě 13 000 Kč.

DOPADY

- Počet příjemců porodného v období leden–září 2008 meziročně vzrostl o 5 553 na 90 791 (tj. růst o 6,5 %).
- Výdaje na vyplacené dávky porodného meziročně poklesly o 293 mil. Kč na 1,27 mld. Kč (tj. pokles o 19 %). Důvodem je, přes růst porodnosti, snížení výše dávky.

VÝVOJ VÝDAJŮ NA PORODNÉ

* PŘÍDAVEK NA DÍTĚ

Na přídavky na děti dosáhly rodiny s příjmem až 4násobku životního minima ve třech výměřích (zvýšená: rozhodný příjem nepřesáhl 1,5násobek, základní: 1,5–2,4 násobek, snížená: 2,4–4násobek za uplynulý kalendářní rok).

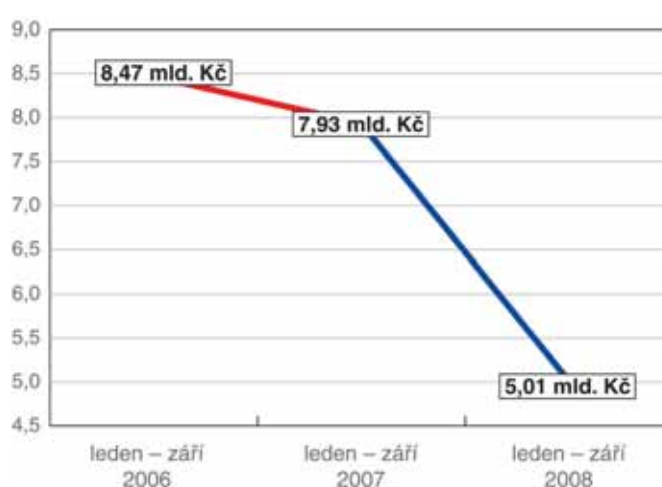
ZMĚNY

- Přídavky jsou vypláceny v pevné výši odstupňované podle věku dítěte. Tyto částky jsou odvozeny od původní výše přídatku na dítě v základní výměři. Přídavek je vyplácen ve třech částkách: do 6 let 500 Kč, 6–15 let 610 Kč, 15–26 let 700 Kč.
- Nárok na přídavek na nezaopatřené dítě do 26 let mají rodiny s příjmem do 2,4násobku životního minima rodiny.

DOPADY

- Počet vyplacených přídaveků na dítě v období leden–září 2008 meziročně poklesl o 6,84 mil. dávek na hodnotu 8,67 mil. dávek (tj. pokles o 44 %).
- Výdaje na vyplacené dávky přídaveků na dítě meziročně poklesly o 2,92 mld. Kč na 5,01 mld. Kč (tj. pokles o 36,8 %). Důvodem je větší adresnost ve výplatě dávky.

VÝVOJ VÝDAJŮ NA PŘÍDAVEK NA DÍTĚ

* SOCIÁLNÍ PŘÍPLATEK

Sociální příplatek byl poskytován rodiči pečujícímu o nezaopatřené dítě, jestliže příjem rodiny v předcházejícím čtvrtletí nepřevyšoval 2,2násobek životního minima rodiny.

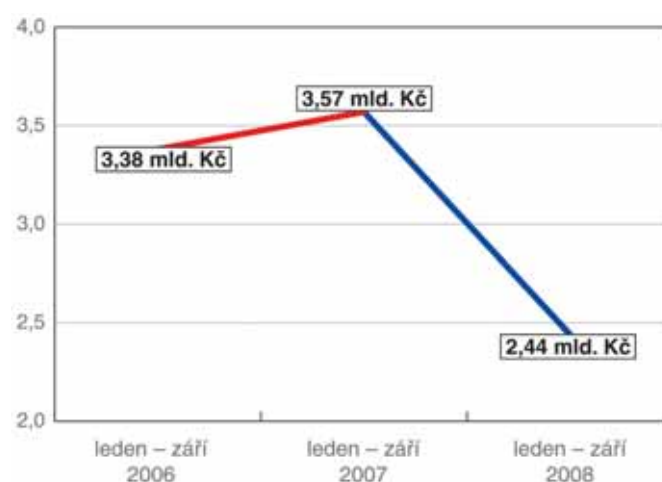
ZMĚNY

- Nárok na sociální příplatek má rodič, který se stará alespoň o jedno nezaopatřené dítě, pokud rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje 2,0násobek životního minima rodiny.

DOPADY

- Počet vyplacených sociálních příplatků v období leden–září 2008 meziročně poklesl o 690 tis. dávek na hodnotu 1,56 mil. dávek (tj. pokles o 30,9 %).
- Výdaje na vyplacené dávky sociálního příplatku meziročně poklesly o 1,13 mld. Kč na 2,44 mld. Kč (tj. pokles o 31,6 %). Důvodem je větší adresnost ve výplatě dávky.

VÝVOJ VÝDAJŮ NA SOCIÁLNÍ PŘÍPLATEK

Co jsme prosadili v roce 2007

✳ POHŘEBNÉ

Pohřebné ve výši 5 000 Kč bylo poskytováno osobám, které vypravily pohřeb lidem s trvalým pobytem v ČR nebo byli vypravleni pohřbeni v ČR.

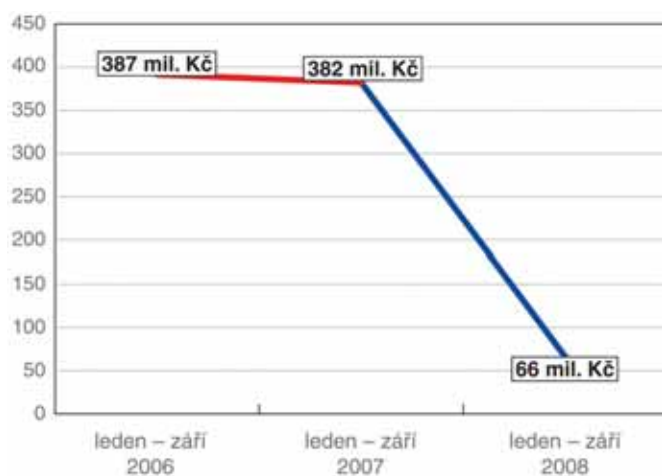
ZMĚNY

- Pohřebné náleží jednorázově osobě, která vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte. To za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR. Výše pohřebného je stanovena pevnou částkou 5 000 Kč.

DOPADY

- Počet příjemců pohřebného v období leden–září 2008 meziročně poklesl o 63 402 na 13 358 dávek (tj. pokles o 82,6 %).
- Výdaje na vyplacené dávky pohřebného meziročně poklesly o 315,8 mil. Kč na 66,4 mil. Kč (tj. pokles o 82,6 %). Důvodem je zúžení okruhu příjemců dávků.

VÝVOJ VÝDAJŮ NA POHŘEBNÉ

✳ PŘÍSPĚVEK PŘI PŘEVZETÍ DÍTĚTE

Nárok na tuto jednorázovou dávku má pěstoun, který převzal dítě do pěstounské péče. Výše příspěvku byla stanovena na 4,45násobek částky životního minima převzatého dítěte.

ZMĚNY

Věk dítěte	Výše příspěvku při převzetí dítěte měsíčně v Kč od 1. 1. 2008
do 6 let	8 000
od 6 do 15 let	9 000
od 15 do 18 let	10 000

- Příspěvek při převzetí dítěte do pěstounské péče je stanoven v pevné částce, ve výši vycházející z původního stavu.

DOPADY

- U příspěvku při převzetí dítěte do pěstounské péče nedochází k úsporám, pouze ke změně jeho výplaty.

✳ PŘÍSPĚVEK NA ŠKOLNÍ POMŮCKY

Příspěvek na školní pomůcky (tzv. „pastelkovné“) ve výši 1 000 Kč byl poskytován jednorázově dítěti zapsanému k povinné školní docházce, majícímu nárok na přidavek na dítě.

ZMĚNY

- Příspěvek na školní pomůcky pro žáky prvních tříd je zrušen.

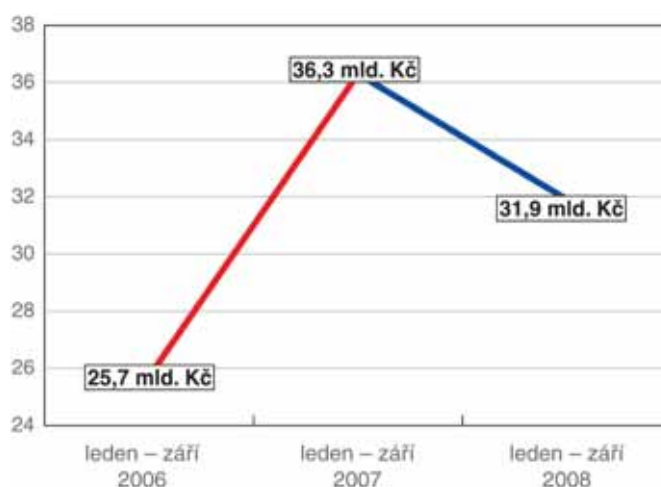
DOPADY

- Prostředky odpovídající ročně vyplacenému příspěvku na školní pomůcky zůstávají v resortu školství pro vybavení škol. Šlo o nesystémovou a významově zanedbatelnou dávku, nepříliš efektivně vynaloženou a vyplacenou zbytečně širokému okruhu rodin. Chyběla možnost kontroly skutečného využití tohoto příspěvku. Sociálně slabým rodinám mohou být podobné výdaje hrazeny v systému dávek hmotné nouze.

CELKOVÉ DOPADY ZMĚN V SYSTÉMU STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY

- Celkový počet vyplacených dávek státní sociální podpory v období leden–září 2008 meziročně poklesl o 7,8 mil. dávek na hodnotu 14,46 mil. (tj. pokles o 34,8 %).
- Celkové výdaje na dávky státní sociální podpory ve stejném období meziročně poklesly o 4,44 mld. Kč na 31,91 mld. Kč (tj. pokles o 12,2 %).

VÝVOJ VÝDAJŮ NA DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY

★ PŘÍSPĚVEK NA ZVÝŠENÉ ŽIVOTNÍ NÁKLADY

Dávka v maximální výši 200 Kč měsíčně byla nenáročná a mohla být poskytována osobám trvale používajícím ortopedické, kompenzační nebo jiné pomůcky na zvýšené výdaje spojené s jejich používáním.

3) POMOC V HMOTNÉ NOUZI

★ PŘÍSPĚVEK NA ŽIVOBYTÍ

Částka příspěvku na živobytí se zvyšovala o 600 Kč u lidí, kteří byli déle než 12 měsíců v evidenci uchazečů o zaměstnání.

CÍL

MOTIVUJÍCÍ SOCIÁLNÍ SYSTÉM, SNIŽUJÍCÍ NEZAMĚSTNANOST

- Systém pomoci v hmotné nouzi měl demotivující charakter a naopak uchazeče o zaměstnání spíše vedl k tomu, aby bez práce setrvali déle. Zároveň byl diskriminační vůči těm starším nebo invalidním občanům, kteří byli také dlouhodobě v hmotné nouzi, ale dávku jim nešlo zvýšit, neboť nemohli být vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání. Tato opatření povedou k větší motivaci lidí k zabezpečování svých potřeb vlastní prací.

ZMĚNY

- Zpřísňují se podmínky pro osoby, které pobírají dávky pomoci v hmotné nouzi, jsou dlouhodobě nezaměstnané a neprojevují aktivitu k získání příjmu vlastní prací. Pokud nepracují 12 měsíců a déle, bude se nadále při stanovení výše dávky vycházet pouze z částky existenčního minima (2 020 Kč).
- Zároveň je přihlédnuto ke ztíženému postavení některých spoluobčanů na trhu práce, a proto se úprava nevztahuje

ZMĚNY

- Příspěvek na zvýšené životní náklady je zrušen.

DOPADY

- Šlo o nepříliš efektivně vynaloženou dávku, která většinou nekryla skutečné zvýšení nákladů. Na druhou stranu byla poměrně snadno dosažitelná pro široký okruh osob. Toto opatření bylo nesystémové a bývalo často zneužíváno.

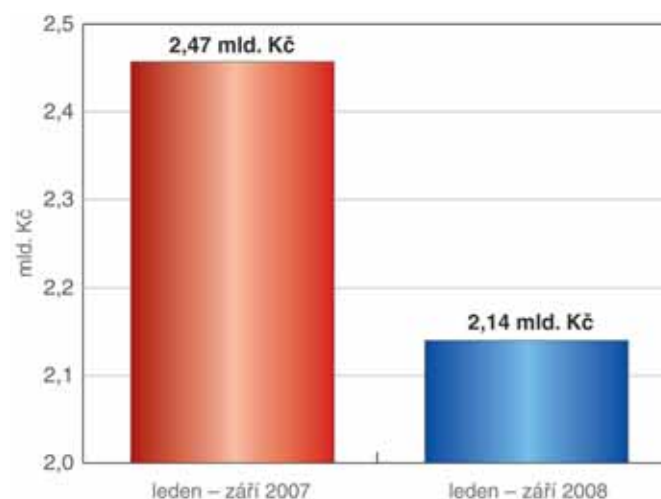
na osoby starší 55 let, osoby částečně invalidní a rodiče pečující o dítě mladší 12 let.

- Bez náhrady se ruší ustanovení, podle kterého se po 12 měsících nezaměstnanosti dávka pomoci v hmotné nouzi zvyšuje o 600 Kč.
- Další motivační změny systému budou platit od 1. 1. 2009 (viz. kapitola Co jsme prosadili v roce 2008).

CELKOVÉ DOPADY NA SYSTÉM HMOTNÉ NOUZE

- Celkový počet dávek hmotné nouze (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc) v období leden–září 2008 meziročně poklesl o 75 tis. na hodnotu 838 tis. (tj. o 9 %).
- Celkové výdaje na dávky hmotné nouze ve stejném období meziročně poklesly o 325,1 mil. Kč na 2,14 mld. Kč (tj. pokles o 15,2 %).

VÝVOJ VÝDAJŮ NA DÁVKY POMOCI V HMOTNÉ NOUZI

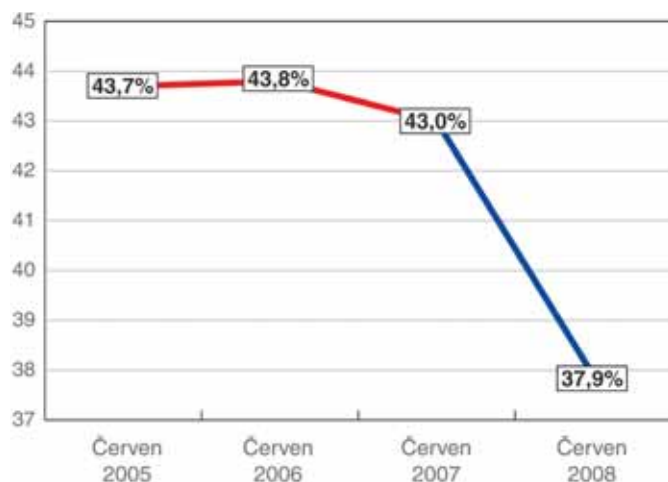
DOPADY NA NEZAMĚSTNANOST

- V červnu 2008 poklesl meziročně celkový počet nezaměstnaných z 371 tisíc na 298 tisíc, tedy o 19,7%, tj. na úroveň 5 %.
- Za stejné období poklesl počet dlouhodobě nezaměstnaných o 46,4 tisíce na 113 tisíc (tj. o 29,1 %). Pokles počtu dlouhodobě nezaměstnaných je tedy výraznější než pokles celkového počtu nezaměstnaných.

Co jsme prosadili v roce 2007

VÝVOJ PODÍLU DLOUHODOBĚ NEZAMĚSTNANÝCH
(NAD 12 MĚSÍCŮ) NA CELKOVÉM POČTU NEZAMĚSTNANÝCH

4) SOCIÁLNÍ SLUŽBY

* PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

Zákon o sociálních službách platí od 1. ledna 2007. Jeho vlivem dochází v systému sociálních služeb k zásadním změnám, jejichž cílem je především posílit postavení lidí, kteří jsou z důvodu věku nebo zdravotního postižení závislí na pomoci jiné osoby. K tomu slouží sociální dávka příspěvek na péči, který je poskytován přímo lidem, kteří pomoc potřebují. Člověk může z příspěvku hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině. Dávka je poskytována podle rozsahu péče, kterou člověk potřebuje. Míra potřeb je posuzována sociálním pracovníkem a posudkovým lékařem. Výše dávky měsíčně činí: I. stupeň 2 000 Kč (pro nezletilé 3 000 Kč), II. stupeň 4 000 Kč (pro nezletilé 5 000 Kč), III. stupeň 8 000 Kč (pro nezletilé 9 000 Kč), IV. stupeň 11 000 Kč.

Cíl

EFEKTIVNĚJŠÍ SYSTÉM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

- Zákon, připravený minulou vládou, je sice krokem správným směrem, ale poznatky z praxe ukazují, že vyžaduje zásadní úpravy. Především je mnohem nákladnější, než se očekávalo. Zároveň je neefektivní a nevhodný, což se projevilo při vyplácení příspěvku na péči a poskytování dotací určených na zajištění provozu sociálních služeb. Kvůli mnohem vyššímu počtu žádostí, než bylo předpokládáno, je posudkoví lékaři nestíhali vyřizovat v předepsaných lhůtách. Využívání příspěvku na péči někdy neodpovídá účelu, pro který je poskytován, a máji se tak účinkem. Významná část spoluobčanů, především v nižších stupních závislosti, bere tuto dávku spíše jako přílepku k čistým příjmům rodiny než jako částku určenou na nákup sociálních služeb. Chybné je i to, že ze systému vypadly některé nemocné děti, například s metabolickými chorobami, leukemií apod.
- Zatímco v roce 2006 činily výdaje na sociální služby 13 mld. Kč, v roce 2008 to bylo již 25 mld. Kč, tedy dvojnásobek.

HLAVNÍ ZMĚNY

- Zastavuje se výplata příspěvku na péči v takových případech, kdy příspěvek nemůže splnit svůj účel – tedy po dobu hospitalizace nebo pobytu v zařízení určeném pro výkon trestu či nařízené ústavní léčby.
- Zpřísňuje se kontrola využívání příspěvku na péči. V případě neuvedení způsobu využití této dávky je její výplata po předchozím písemném upozornění zastavena do doby, než její příjemce uvede odpovídající způsob jejího využití. Jsou tak řešeny situace, kdy existují pochybnosti o jejím správném využití.

- Je rozšířen okruh osob, na které přechází nárok na nevyplacené částky příspěvku na péči v případech umrtí oprávněné osoby, o osoby blízké, které sice nežily s oprávněnou osobou v domácnosti, ale pečovaly o ni.
- Je doplněno ustanovení týkající se okruhu pracovníků v sociálních službách a jejich odborné způsobilosti.

DOPADY

- Příjemcům příspěvku na péči bylo v období leden–září 2008 vyplaceno celkem 2,77 mil. dávek, což je meziroční nárůst o 551,7 tis. (tj. o 24,9 %).
- Celkové výdaje na příspěvek na péči stouply o 3,53 mld. Kč na 13,75 mld. Kč (tj. nárůst o 34,5 %).
- Tento trend ukazuje, že budou nezbytné další úpravy systému sociálních služeb, jehož financování by se jinak stalo do budoucna velmi problematické.

5) POJISTNÉ SYSTÉMY

* NEMOCENSKÉ DÁVKY

V březnu 2006 byl hlasy levicových stran schválen nový zákon o nemocenském pojištění s účinností od 1. 1. 2007. V původní podobě hrozily významné negativní dopady do státního rozpočtu, nový zákon by generoval každý rok deficit vyšší než 4,3 mld. Kč. V průběhu jednoho volebního období by schodek systému dosáhl 19 mld. Kč. Proto byla účinnost zákona dvakrát odložena, až na 1. 1. 2009.

CÍL

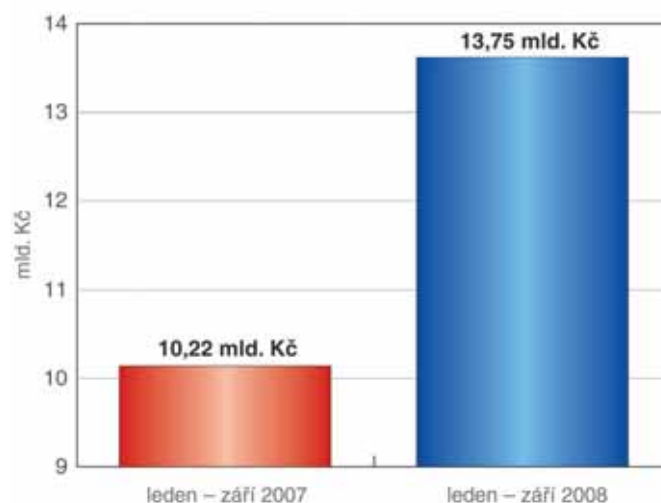
SNÍŽENÍ NEODŮVODNĚNÉ NEMOCNOSTI NA BĚŽNOU ÚROVEŇ EU

- Míra nemocnosti byla u nás výrazně vyšší než v členských zemích EU, především než např. v Polsku, Maďarsku nebo na Slovensku. Není žádný legitimní důvod, aby u nás byla vyšší než v těchto zemích, jelikož podle všech mezinárodních objektivních srovnávacích studií je zdravotní stav našeho obyvatelstva lepší. Pracovní neschopnost byla v ČR stále vysoká, aniž pro to existovaly objektivní důvody. Cílem je oddělit skutečné nemoci od spekulativního či fiktivního „hodění se marod“, které je v naší zemi poměrně rozšířené.
- Zároveň platí, že původní stav nejvíce vyhovoval lidem s nízkými příjmy, kteří také vykazovali výrazně vyšší nemocnost. To bylo dáno výrazně vyšším náhradovým poměrem mezi mzdou a vyplacenou nemocenskou u osob s nízkými platy, než měli lidé se středními a vyššími příjmy.

ZMĚNY

- Pro výši nemocenského a podpory při ošetřování člena rodiny se i od 15. kalendářního dne do 1. redukční hranice započítává 90 % denního vyměřovacího základu.

VÝVOJ VÝDAJŮ NA PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

- Za první 3 kalendářní dny pracovní neschopnosti se neposkytuje nemocenské (plat, služební příjem).
- Výše nemocenského činí (v procentech z denního vyměřovacího základu)
 - 60 % pro 4. až 30. kalendářní den pracovní neschopnosti,
 - 66 % pro 31. až 60. kalendářní den prac. neschopnosti,
 - 72 % od 61. kalendářního dne pracovní neschopnosti.
- Výše podpory při ošetřování člena rodiny činí 60 % denního vyměřovacího základu.

ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÍHO SOUDU

- Ústavní soud rozhodl o zrušení třídní kareční doby od 30. 6. 2008. V návaznosti na toto rozhodnutí Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR navrhlo alternativní řešení s platností od 1. 9. 2008 (viz kapitola Co jsme prosadili v roce 2008). Od 1. 1. 2009 bude platit nový zákon.

DOPADY

Dopad reformy veřejných rozpočtů na pracovní neschopnost leden–červen 2008:

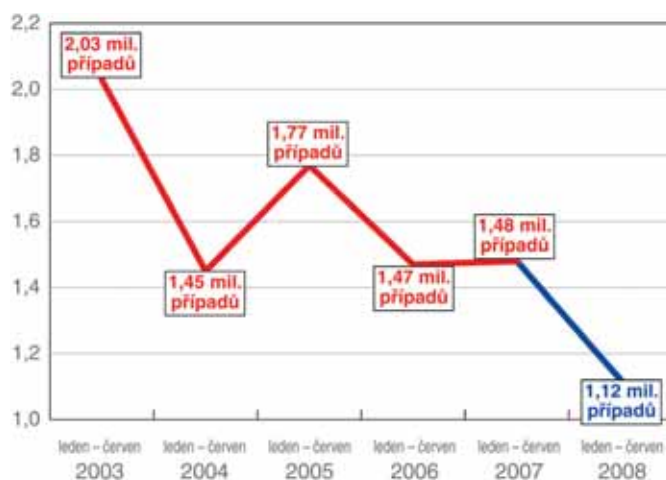
- Výdaje na nemocenské (1 dávka) za období únor–červenec 2008 (vyplácí se měsíc zpětně) meziročně poklesly o 2,5 mld. Kč na 12,14 mld. Kč (tj. pokles o 17 %).
- Počet proplacených dnů v období únor–červenec meziročně poklesl o 8,73 mil. na 42,42 mil. dnů (tj. pokles o 17 %). Vývoj je obdobný jako u výdajů.
- Poklesla pracovní neschopnost. Za období leden–červen 2008 se proti stejnému období roku 2007 snížil počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti o 360 tis. na 1,12 mil. (tj. pokles o 24 %).
- Klesla především krátkodobá pracovní neschopnost. Například u zaměstnanců malých organizací (cca 1 mil. lidí) klesl počet případů pracovní neschopnosti za období leden–

Co jsme prosadili v roce 2007

březen 2008 téměř o jednu třetinu (z 186 tis. na 123 tis.). Počet případů s délkou trvání pracovní neschopnosti do 14 dnů se u zaměstnanců malých organizací snížil o 45 %.

- Průměrné procento pracovní neschopnosti za leden–červen 2008 pokleslo meziročně z 5,9% na 5,1 %.

VÝVOJ POČTU NOVĚ HLÁŠENÝCH PŘÍPADŮ PRAC. NESCHOPNOSTI

Dopad nálezu Ústavního soudu (na pracovní neschopnost červenec–srpen 2008):

- Dopady rozhodnutí Ústavního soudu, který zrušil třídní karenční dobu, se projevily zbrzděním meziročního poklesu výdajů za srpen a září (nemocenské se vyplácí měsíc zpětně). Výdaje na nemocenské (1 dávka) za období srpen–září 2008 meziročně poklesly o 150 mil. Kč (tj. pokles o 4 %).
- Počet proplacených dnů ve stejném období meziročně poklesl o 0,62 mil. na 12,81 mil. dnů (tj. pokles o 5 %). Příznivý vývoj poklesu výdajů i počtu proplacených dnů se tak zpomalil o 13 p. b.

VÝVOJ PROPLACENÝCH DNŮ ZA PRACOVNÍ NESCHOPNOST

VÝVOJ VÝDAJŮ NA NEMOCENSKÉ

- Celkové výdaje na nemocenské za únor–září 2008 meziročně poklesly o 2,65 mld. Kč.
- Celkové výdaje na dávky nemocenského pojištění (nemocenské, peněžita pomoc v mateřství) za období leden–září 2008 činily 23,98 mld. Kč, což znamená meziroční pokles o 8 %.

* PENĚŽITÁ POMOC V MATEŘSTVÍ

Pro vdané matky činí délka pobírání peněžité pomoci v mateřství 28 týdnů, osamělé matky byly původně zvýhodněny nárokem na 37 týdnů.

Cíl

ZROVNOPRÁVNĚNÍ V DANÝCH A SVOBODNÝCH MATEK

- Sjednocení délky peněžité pomoci v mateřství pro vdané a osamělé matky znamená srovnání a zrovnoprávnění podmínek při péči o dítě. Za situace, kdy se v ČR 30% dětí rodí mimo manželství, bylo možné tyto nerovné podmínky považovat za nespravedlivé opatření v neprospěch vdaných matek.

ZMĚNY

- Peněžita pomoc v mateřství je sjednocena na 28 týdnů pro vdané a osamělé matky. Ženám, které porodí víceročata, zůstává nárok na peněžitou pomoc v mateřství po dobu 37 týdnů.
- Nezaměstnané ženy nemají nárok na peněžitou pomoc v mateřství. Dosud ho měly za předpokladu, že byly vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání a v posledních 2 letech před porodem byly aspoň 270 dnů nemocensky pojištěny. Nyní nezaměstnané ženy od narození dítěte pobírají rovnou rodičovský příspěvek 7 600 Kč, a to ve čtyřleté variantě.

DOPADY

- Rodičovský příspěvek znamená pro většinu nezaměstnaných žen vyšší částku než případná peněžita pomoc v mateřství, vypočtená z omezených příjmů v posledních dvou letech.

★ MAXIMÁLNÍ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD PRO POJISTNÉ

Maximální vyměřovací základ pro pojistné existoval jen pro osoby samostatně výdělečně činné, nikoli pro zaměstnance. Nebyl od roku 1992 změněn a v roce 2007 jeho výše dosahovala 486 000 Kč ročně.

CÍL

SPRAVEDLIVĚJŠÍ SYSTÉM PRO VZDĚLANÉ A KVALIFIKOVANÉ PRACOVNÍKY

- Původní systém znamenal značné zatížení zaměstnavatelů, kteří jsou (stejně jako jejich zaměstnanci) poplatníky pojistného, které platí ze součtu vyměřovacích základů všech svých zaměstnanců bez omezení. Tím, že neměli maximální vyměřovací základ, vznikala u zaměstnanců platících vysoké příspěvky do systému sociálního pojištění značný nepoměr mezi výší zaplaceného pojistného a výší dávek, které z tohoto systému čerpají. Tento nepoměr již překračoval hranici solidarity sociálního systému.

ZMĚNY

- Výše nově zaváděného jednotného maximálního ročního vyměřovacího základu je stanovena ve výši 48násobku průměrné mzdy (4násobku průměrné měsíční mzdy).
- U OSVČ je z důvodu rovného postavení se zaměstnanci stanoven jejich maximální vyměřovací základ za kalendářní rok ve stejné výši jako u zaměstnanců.
- Maximální vyměřovací základ se zavádí pro zaměstnance a OSVČ také pro oblast zdravotního pojištění, jehož výše rovněž odpovídá 48násobku průměrné mzdy.

DOPADY

- Stanovením maximální hranice vyměřovacího základu pro pojistné dochází ke snížení vedlejších nákladů práce, zvýšení konkurenceschopnosti zaměstnavatelů a vytvoření vhodnějších předpokladů pro zaměstnávání vzdělané a kvalifikované pracovní síly, expertů i zahraničních odborníků v ČR.

6) ŽIVOTNÍ A EXISTENČNÍ MINIMUM

★ AUTOMATICKÉ VALORIZACE

Od 1. 1. 2007 platila účinnost nového zákona o životním a existenčním minimu společně s novým zákonem o pomoci v hmotné nouzi. Vláda měla povinnost zvýšit částky životního minima v pravidelném termínu od 1. ledna, jakmile by stoupla inflace v rozhodném období alespoň o 5 %.

CÍL

ZABRÁNĚNÍ NEKONTROLOVATELNÉMU RŮSTU SOCIÁLNÍCH

DÁVEK

- Cílem je zabránění nekontrolovatelnému růstu sociálních mandatorních výdajů bez ohledu na stav veřejných financí. Vzhledem k nárokovému charakteru zejména dávek státní sociální podpory tak hrozilo výrazné zvyšování zadlužování státu.

ZMĚNY

- Jsou zrušeny automatické valorizace dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi.
- Povinnost vlády valorizovat částky životního minima, existenčního minima a tím i související dávky počátkem roku vždy po naplnění valorizační podmínky je změněna na možnost.
- Řada dávek státní sociální podpory je nově stanovena v absolutních nominálních částkách bez přímé vazby na životní minimum.

DOPADY

- Vláda bude mít možnost rozhodnout o valorizaci životního a existenčního minima po naplnění valorizační podmínky a po posouzení všech ekonomických a sociálních souvislostí. Ke změně dávek státní sociální podpory stanovených v absolutní výši bude nutná změna zákona.

Co jsme prosadili v roce 2007

7) ZAMĚSTNANOST

* ZAMĚSTNÁVÁNÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH

V letech 2005 a 2006 došlo ke zvýšení finančních prostředků na poskytování příspěvku pro osoby se zdravotním postižením (OZP) a s těžším zdravotním postižením (OTZP). V roce 2006 také došlo k navýšení základu, ze kterého je příspěvek vypočítáván. Příspěvek činil v roce 2007 pro OZP 6 079 Kč a pro OTZP 12 158 Kč za měsíc.

Cíl

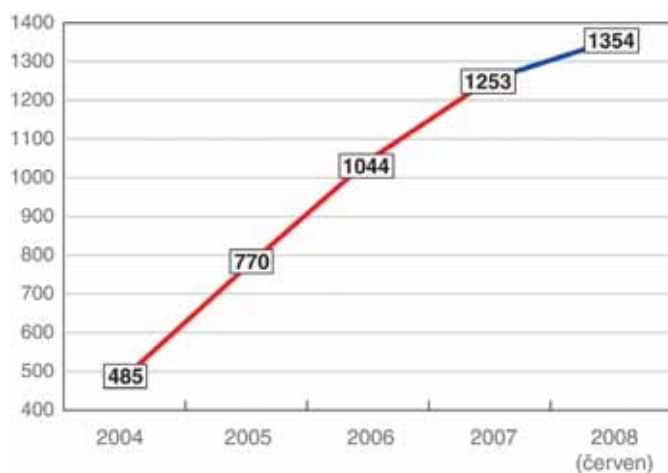
EFEKTIVNÍ ZAMĚSTNÁVÁNÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH

■ Výše podpory pro zaměstnávání zdravotně postižených narůstala s mimořádnou dynamikou. V roce 2006 byl objem těchto prostředků 2násobkem roku 2005 a v roce 2007 dokonce 3násobkem, přičemž tento trend by pokračoval i v následujících letech a neúměrně by zatěžoval státní rozpočet. Cílem je nalézt efektivní řešení, které bude podporovat zaměstnávání zdravotně postižených a nebude účelově zneužíváno. Stále častější byly případy, kdy byl tento příspěvek pobírán na zdravotně postižené, kteří ve skutečnosti vůbec nepracovali. Samotní zaměstnavatelé odhadují, že jich mohlo být až 30 %.

ZMĚNY

- Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován ve výši skutečně vynaložených mzdových nákladů na takového zaměstnance.
- Pro zamezení zneužívání tohoto příspěvku je stanovena jeho maximální výše za měsíc rozdílně pro osoby s těžším zdravotním postižením (9 000 Kč) a pro ostatní zdravotně postižené (6 500 Kč).

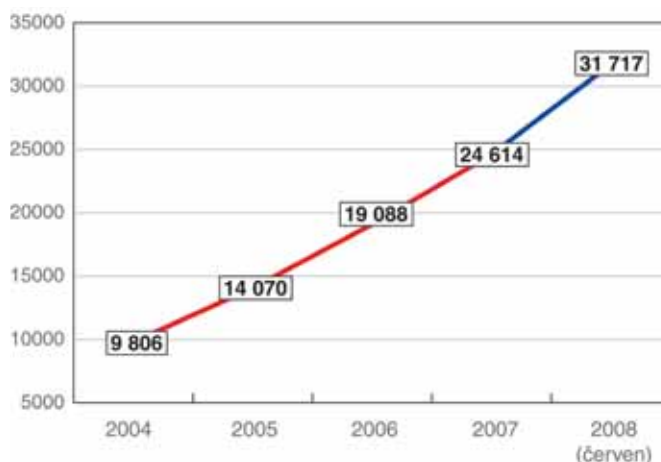
POČET ZAMĚSTNAVATELŮ, KTERÝM BYL POSKYTNUT PŘÍSPĚVEK NA ZAMĚSTNÁVÁNÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH

DOPADY

- Počet zaměstnavatelů, kteří žádají o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, se za období leden–červen 2008 zvýšil o 101 na 1354 (tj. o 8 %).
- Počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením se za období leden–červen 2008 zvýšil o 7 103 osob ve fyzickém stavu na 31 717 (tj. o 29 %).
- Počet osob se zdravotním postižením evidovaných jako uchazeči o zaměstnání poklesl o 6 786 uchazečů z 65 216 v prosinci 2007 na 58 430 v říjnu 2008 (tj. o 11,6 %).
- Novela zákona o zaměstnanosti má zároveň pozitivní vliv na stabilizaci veřejných rozpočtů. Dynamický nárůst výdajů ze státního rozpočtu z posledních let se za pololetí 2008 zastavil.

VÝVOJ POČTU ZAMĚSTNANCŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

* PODPORA V NEZAMĚSTNANOSTI

Úprava nebyla v právním systému zavedena.

ZMĚNY

- Uchazečům o zaměstnání, s nimiž zaměstnavatel zrušil pracovní poměr pro zvláště hrubé porušení pracovních povinností, nevznikne nárok na podporu v nezaměstnanosti.

* POSTIŽENÍ NELEGÁLNÍ PRÁCE

Dosud mohl uchazeč o práci vyřazený z evidence kvůli nelegální práci požádat o zpětné zařazení prakticky hned, pouze se mu krátíla podpůrní doba pro poskytování podpory (max. o 3 měsíce). To se ukázalo jako málo účinné vzhledem k závažnosti tohoto negativního jevu.

ZMĚNY

- Nelegální práce je postihována přísněji. Uchazeč o zaměstnání vyřazený z evidence z důvodu nelegální práce může znovu požádat o zařazení do evidence uchazečů až po uplynutí 6 měsíců ode dne vyřazení.

8) ZMĚNA ZÁKONÍKU PRÁCE

CÍL

ODSTRANĚNÍ LEGISLATIVNĚ-TECHNICKÝCH CHYB

- Záměrem legislativně-technické novely zákoníku práce bylo především odstranění neprovázanosti s dalšími zákony, legislativně-technických chyb a dalších nepřesností, ale také promítnutí dohod sociálních partnerů v tripartitě, uzavřených v květnu 2007.

ZMĚNY

- Do návrhu změn zákoníku práce byly zapracovány věcné a formální změny, z nichž lze poukázat zejména na:
 - Liberalizaci zaměstnávání osob mladších 18 let. Délka stanovené týdenní pracovní doby nesmí překročit u za-

městnanců mladších 18 let 40 hodin (do té doby 30 hodin), s tím, že délka směny v jednotlivých dnech nesmí přesáhnout 8 hodin (do té doby 6 hodin).

- Umožnění změn rozvržení pracovní doby v případě konta pracovní doby v jeho průběhu.
- K zavedení konta pracovní doby nebude zaměstnavatel napříště potřebovat předchozí souhlas jednotlivých zaměstnanců.

Co jsme prosadili v roce 2008

1) PRVNÍ ETAPA DŮCHODOVÉ REFORMY

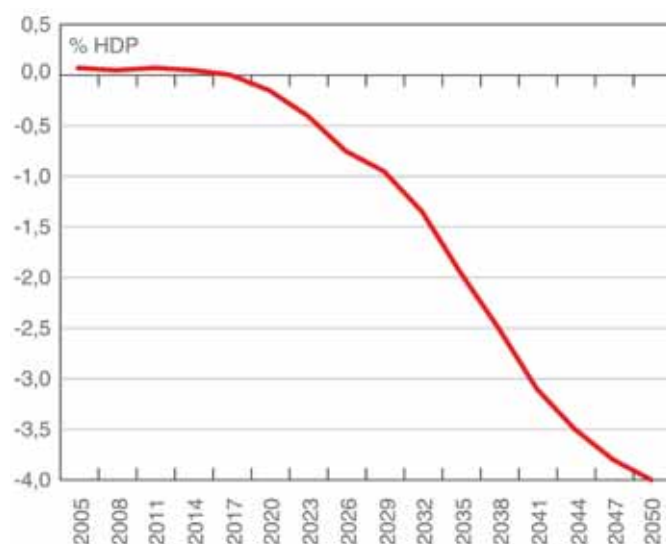
Již v roce 2004 byla za vlády Vladimíra Špidly ustavena pracovní skupina vedená Ing. Bezděkem pro přípravu podkladů pro důchodovou reformu. Na „Bezděkovu zprávu“ navázalo jednání představitelů parlamentních politických stran s cílem nalézt shodu nad základními kroky důchodové reformy, které by se uskutečnily ještě před volbami v roce 2006. Návrh dohody nakonec odmítly podepsat ČSSD a KSČM.

Cíl:

DLOUHODOBÁ STABILITA DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU

- Zvyšování důchodového věku je nezbytnou podmínkou jakékoliv reformy. Přizpůsobování důchodového věku prodlužování doby dožití a další parametrické změny průběžného systému jsou dlouhodobě účinnou obranou systému základního důchodového pojištění před neudržitelným deficitem nebo výrazným poklesem náhradového poměru, přičemž platná právní úprava v této věci je dlouhodobě neudržitelná.

DOPAD STÁRNUTÍ DO SALDA DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU

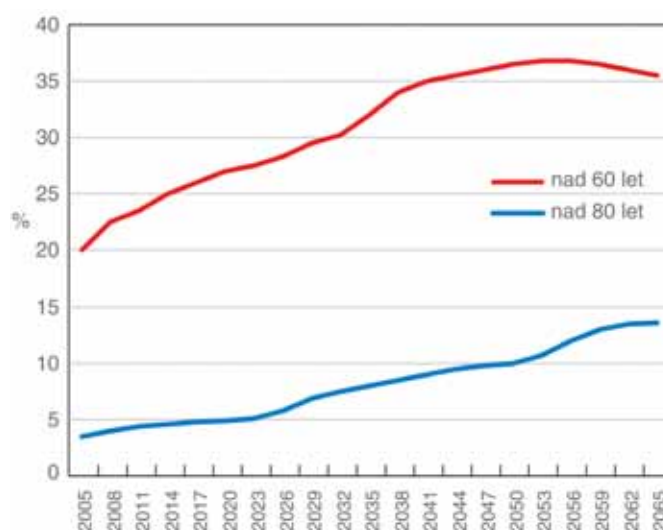
DŮVODY ZMĚN V DŮCHODOVÉM SYSTÉMU

- Stárnutí české populace je na základě aktuálních demografických prognóz jedno z nejrychlejších v EU. Důchodový systém ve své současné podobě nedokáže čelit dopadům demografického vývoje, který spočívá zejména v:
 - pozitivním jevu prodlužující se střední délky života (za posledních 15 let se prodloužila o 4 roky a předpokládá se, že za každých dalších šest let se bude prodlužovat o 1 rok),
 - růstu podílu starších osob na celkové populaci (podíl osob starších 60 let by se měl v následujících 50 letech zvýšit ze současných 20% na více než 35%; u osob starších 80

let by měl být tento růst ještě daleko razantnější, a to ze současných méně než 5% na skoro 15% v roce 2065, – růstu počtu důchodců při současném poklesu počtu ekonomicky aktivních.

- Základní důchodové pojištění je především v důsledku očekávaného demografického vývoje dlouhodobě finančně neudržitelné, nejdříve v roce 2017 by se důchodový účet dostal do prudce rostoucího deficitu (kumulovaný dluh do roku 2050 by dosáhl cca 50% HDP a do roku 2100 již cca 250% HDP).

PODÍL OSOB VE VYŠŠÍCH VĚKOVÝCH SKUPINÁCH NA CELKOVÉ POPULACI

NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ZMĚNY

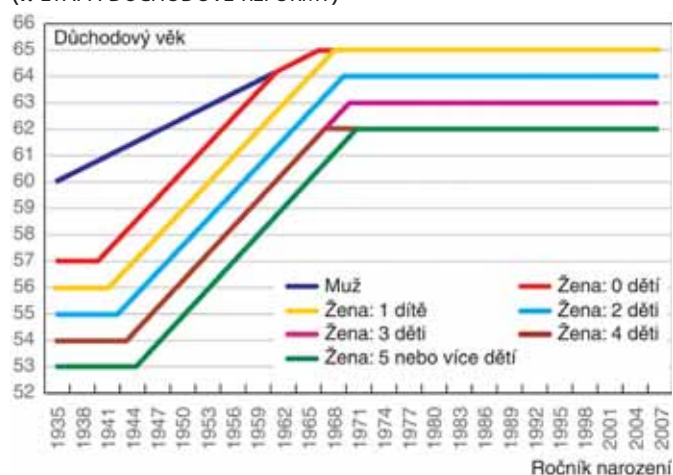
Programové prohlášení vlády z roku 2007 obsahuje mj. i záměr provést důchodovou reformu ve třech etapách. I. etapu důchodové reformy projednávala Politická komise pro důchodovou reformu, ustavená v červenci 2007. Již připravenou dohodu nakonec vedle KSČM nepodpořila ČSSD. Nový zákon obsahující parametrické změny systému nabude účinnosti 1. ledna 2010.

- Plynulé pokračování v postupném zvyšování důchodového věku na 65 let u mužů a žen, které nevychovaly žádné dítě nebo jedno dítě, a na 62 až 64 let u ostatních žen (podle počtu vychovaných dětí).
- Postupné prodloužení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod z 25 roků na 35 roků včetně náhradních dob pojištění nebo na 30 roků bez náhradních dob pojištění.
- Zavedení třístupňové invalidity s „trvalou“ ochranou výše dosavadních částečných invalidních důchodů v případě změny invalidity ze II. stupně invalidity na I. stupeň (dosud existují dva druhy invalidních důchodů, a to plný invalidní důchod a částečný invalidní důchod).

Co jsme prosadili v roce 2008

- Zvyšování procentní výměry starobního důchodu za dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod při souběžném pobírání tohoto důchodu v plné výši, a to o 0,4% výpočtového základu za každých 360 kalendářních dnů, nebo při pobírání tohoto důchodu v poloviční výši, a to o 1,5% výpočtového základu za každých 180 kalendářních dnů.
- Zavedení zvláštního výpočtu důchodu pro osoby, které aspoň 15 let pečovaly o bezmocnou/závislou osobu, čímž bude zohledněna tato péče ve výši důchodových nároků pečujících osob.
- Postupné prodloužení období pro předčasný odchod do starobního důchodu ze 3 na 5 let.

POKRAČOVÁNÍ VE ZVYŠOVÁNÍ DŮCHODOVÉHO VĚKU (I. ETAPA DŮCHODOVÉ REFORMY)

DOPADY

- Plynulé prodloužování věku odchodu do důchodu je pokračováním postupného zvyšování věku na 63 let (v roce 2017 pro muže), přijatého vládou V. Špidly.
- Výdaje na základní důchodové pojištění činí v současné době 8,1% HDP. Do roku 2050 by se podle současné právní úpravy výdaje na základní důchodové pojištění zvýšily na 11,7% HDP, avšak v důsledku schválených změn by tyto výdaje měly činit 10,5% HDP.
- Důchodový systém je těmito změnami finančně stabilizován minimálně na 30 let.

2) DRUHÁ ETAPA DŮCHODOVÉ REFORMY

Součástí druhé etapy důchodové reformy je řešení financování základního důchodového pojištění a soukromých důchodů. První část II. etapy již byla schválena.

ZMĚNY

- Novelou rozpočtových pravidel byl vytvořen zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu. Plynou do něj výnosy z dividend, jsou umožněny investice do bezpečných dluhopisů a dále bude naplněn prostředky z prodeje státního majetku.

DOPADY

- V roce 2010 by mohlo být podle odhadů na zvláštním účtu rezervy pro důchodovou reformu ze zdrojů mimo privatizaci celkem až 40 mld. Kč.

Co jsme prosadili v roce 2008

3) MIMOŘÁDNÁ VALORIZACE DŮCHODŮ

★ ZÁKON O DŮCHODOVÉM POJIŠTĚNÍ

Možnost zvýšení důchodů mimo pravidelný termín byla zavedena jako pojistka k zamezení výraznějšího poklesu reálné hodnoty důchodu v případě vysokého růstu inflace. Zvýšení důchodů v mimořádném termínu bylo podmíněno růstem cen aspoň o 10 %.

CÍL

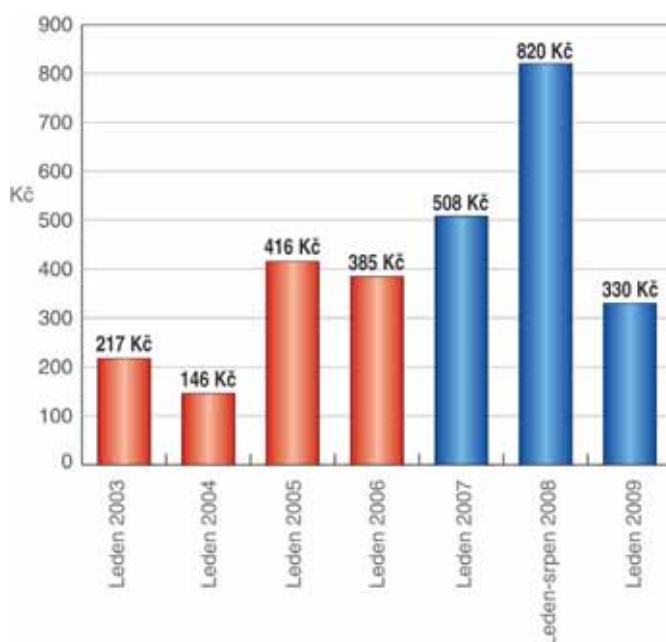
RYCHLEJŠÍ MOŽNOST MIMOŘÁDNÉ VALORIZACE

- Zachování podmínky 10% růstu cen pro uskutečnění zvýšení důchodů v mimořádném termínu by v podmínkách roku 2008 znamenalo, že důchody by bylo možno zvýšit až v pravidelném lednovém termínu roku 2009. Z důvodu výraznější inflace především vlivem růstu světových cen potravin a energií by mohlo dojít ke snížení reálné hodnoty důchodů, proto bylo nutné zvýšit důchody před termínem pravidelné valorizace důchodů.

ZMĚNY

- Je snížena hranice růstu cen pro mimořádné zvýšení důchodů z 10% na 5%.

ZVYŠOVÁNÍ PRŮMĚRNÉHO STAROBNÍHO DŮCHODU

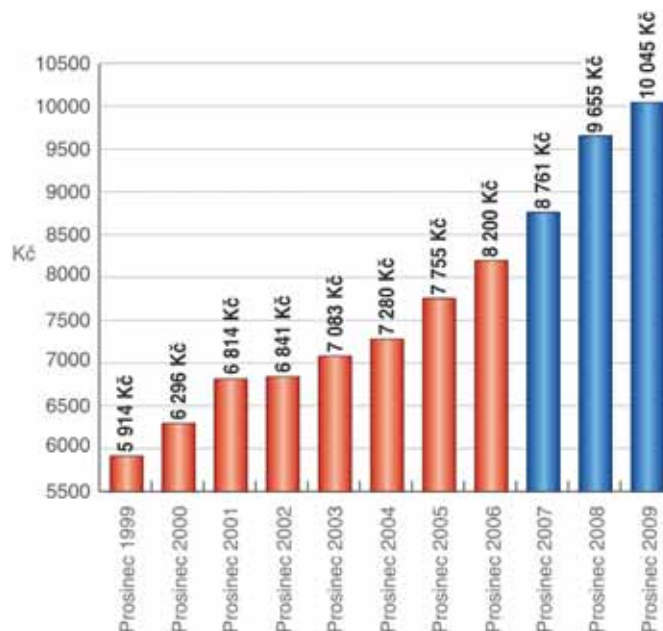

DOPADY

- Změna zákona umožnila mimořádné zvýšení důchodů již v srpnu 2008. Zvýšila se základní výměra důchodu, která je jednotná pro všechny důchodce, z 1 700 Kč na 2 170 Kč měsíčně. Zvýšení bylo stejné pro všechny druhy důchodů. Každému důchodci se tak důchod zvýšil o 470 Kč měsíčně.

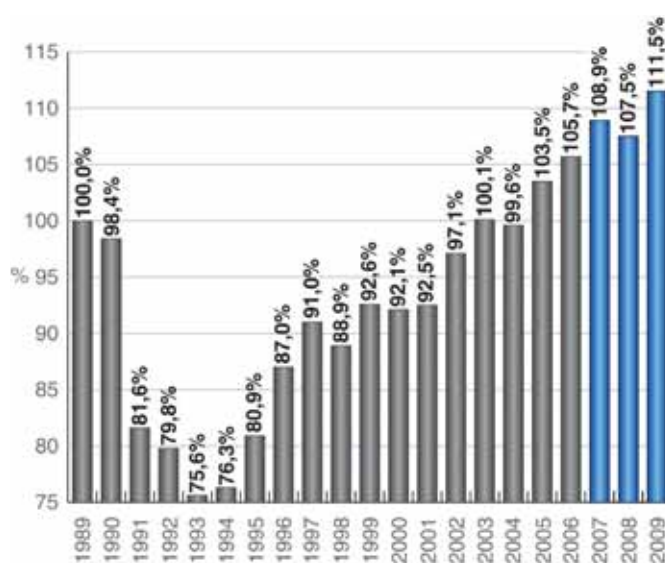
- V období leden 2008 až leden 2009 dojde ke třem zvýšením důchodů, která u průměrného starobního důchodu v úhrnu činí 1 150 Kč (350 + 470 + 330 = 1150) a průměrná výše starobního důchodu přesáhne v roce 2009 částku 10 000 Kč.

PRŮMĚRNÁ VÝŠE VYPLÁCENÉHO STAROBNÍHO DŮCHODU

- Podíl výše průměrného vypláceného starobního důchodu k průměrné mzdě zůstane v roce 2009 na úrovni roku 2008, tj. 40,2%.
- Reálná hodnota průměrného samostatně vypláceného starobního důchodu se v roce 2009 meziročně zvýší o 3,7% a dosáhne 111,5% reálné hodnoty samostatně vypláceného starobního důchodu v roce 1989.
- Od doby nástupu současné vlády v září 2006 do ledna 2009 se důsledkem valorizací průměrné starobní důchody zvýší celkem o 1 658 Kč. Reálná hodnota průměrného samostatně vypláceného starobního důchodu se v roce 2009 zvýší proti roku 2006 o 5,8 p. b.

REÁLNÁ HODNOTA PRŮMĚRNÉHO VYPLÁCENÉHO DŮCHODU

4) ZMĚNY NA PRACOVNÍM TRHU

Pracovní trh není dostatečně flexibilní. Zatímco v říjnu 2008 bylo v ČR 311 tisíc nezaměstnaných, počet volných pracovních míst dosahuje 130 tisíc, další jsou neohlášena. Zároveň v ČR legálně pracuje 280 tisíc cizinců. Řada firem má problém sehnat především kvalifikované zaměstnance, což omezuje jejich ekonomický rozvoj. Zároveň dochází ke zneužívání sociálního systému. Peníze, které mají sloužit na podporu rodin k překlenutí nepříznivých životních situací, část lidí využívá neoprávněným způsobem.

Cíl

MOTIVUJÍCÍ SOCIÁLNÍ SYSTÉM

- Výraznější propojení trhu práce se sociálním systémem je nutné z toho důvodu, že dnes fungují v nerovnováze. Stále se velkému množství lidí vyplatí zůstat na sociálních dávkách, aniž by byli nuceni aktivnějším přístupem svoji situaci řešit. Systém musí být více motivující.
- Motto navrhovaných změn:
 - „Ten, kdo pracuje, se musí mít lépe než ten, kdo nepracuje.“
 - „Ten, kdo se snaží, se musí mít lépe než ten, kdo je pasivní.“
 - „Rychleji vyřešit životní situaci se vyplatí.“
- Změny budou platit od 1. 1. 2009.

* ZÁKON O ZAMĚSTNANOSTI

ZMĚNY

1) Zprostředkování zaměstnání

- Uchazeč o zaměstnání může požádat úřad práce o vypracování individuálního akčního plánu. Úřad práce povinně vypracuje individuální akční plán všem uchazečům o za-

městnání, kteří jsou vedeni v evidenci déle než 5 měsíců.

- Uchazeč o zaměstnání, který bez vážných důvodů nesplní povinnost spolupracovat na individuálním plánu s úřadem práce, bude vyřazen z evidence.
- Z evidence bude vyřazen ten, kdo po 5 měsících odmítne bez vážných důvodů nabízenou rekvalifikaci.
- Za znevýhodněnou skupinu na trhu práce již nebudou považováni absolventi vysokých škol, a budou ji nadále jen mladí lidé do 20 let věku.

2) Podpora v nezaměstnanosti

- Dochází ke změně procentní sazby poskytování podpory v nezaměstnanosti a s ní souvisejícímu zkrácení podpůrní doby, po kterou je poskytována.
 - Po dobu prvních 2 měsíců bude podpora v nezaměstnanosti poskytována ve výši 65% průměrného měsíčního výdělku dosaženého v posledním zaměstnání,
 - po dobu dalších 2 měsíců ve výši 50%,
 - po zbytek podpůrní doby ve výši 45%.
- Podpůrní doba se zkracuje o 1 měsíc pro všechny (do 50 let bude 5 měsíců, mezi 50 a 55 lety 8 měsíců a nad 55 let 11 měsíců).
- Podpora v nezaměstnanosti nebude přiznána uchazeči o zaměstnání, který v posledních 6 měsících před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání bez vážných důvodů opakovaně, tj. nejméně dvakrát, sám ukončil vhodné zaměstnání, které mu zprostředkoval úřad práce.

3) Zpřísnění postihu nelegální práce

- Zvyšuje se pokuta za umožnění výkonu nelegální práce ze 2 mil. Kč na 5 mil. Kč.

Co jsme prosadili v roce 2008

DOPADY

- Výplaty sociálních dávek budou vázány na aktivní chování člověka, tedy na jeho účast v rekvalifikacích, programech dalšího vzdělávání, jednorázových registrovaných a veřejných pracích.
- Systém bude finanční motivací nastavený tak, aby se vyplatilo zůstat bez práce co nejkratší dobu. Podpora v nezaměstnanosti bude v prvních dvou měsících vyšší než dnes, postupně bude klesat.
- Aktivní politika zaměstnanosti bude přesměrována od neproduktivního systému investičních pobídek k handicapovaným osobám, osobám se sníženou uplatnitelností na trhu práce, k prostředkům do oblastí rekvalifikací a dalšího vzdělávání a veřejně prospěšných prací. Bude cílena především do nejvíce postižených regionů.

* ZÁKON O POMOCI V HMOTNÉ NOUZI

ZMĚNY

1) Výše příspěvku na živobytí

- Částka živobytí osob, které budou pobírat příspěvek na živobytí déle než 6 měsíců a musejí si zvyšovat příjem vlastní prací, přitom nejsou účastny „běžného trhu práce“ či programů aktivní politiky zaměstnanosti, a které vykonávají veřejnou službu:
 - alespoň 30 hodin měsíčně, odpovídá částce životního minima zvýšené o polovinu rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem,
 - alespoň 20 hodin měsíčně, odpovídá částce životního minima,

– méně než 20 hodin měsíčně, odpovídá výši existenčního minima.

- Veřejnou službu budou moci za výrazně zjednodušených podmínek organizovat i obce.

2) Způsob výplaty dávky

- Způsob výplaty dávky pomoci v hmotné nouzi určuje plátcе dávky. Jsou stanovena pravidla pro plátce dávky, která musí brát v úvahu při zvažování, zda bude dávka pomoci v hmotné nouzi vyplacena v hotovosti, na účet, ve formě poukázky apod.
- Zpřesňují se situace, v nichž je plátcе dávky povinen ustanovit zvláštního příjemce (z ochranných či sankčních důvodů) a za jakých podmínek se dávka bude poskytovat formou poukázky. Pokud by hrozila ztráta bydlení, musí plátcе dávky stanovit vždy zvláštního příjemce.

DOPADY

- Systém věcného plnění sociálních dávek již dnes praktikuje řada obcí a městských částí. Ministerstvo práce a sociálních věcí podporuje rozšíření této možnosti v celé republice.
- Využívání poukázek prokazatelně vede ke snížení počtu příjemců dávek a k omezení jejich zneužívání.

* ZELENÉ KARTY

ZMĚNY

- Zelená karta je nový druh povolení k dlouhodobému pobytu cizinců na území ČR za účelem zaměstnání. Jedná se o jeden doklad – zároveň povolení k zaměstnání i povolení k pobytu.
- Cílem je odstranění administrativních překážek bránících operativnímu přístupu cizinců na trh práce v profesích, které nejsou v době 30 dnů od nahlášení volného pracovního místa obsazeny českým občanem, občanem jiného členského státu EU nebo jejich rodinnými příslušníky.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí povede centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zelené karty. Data do této evidence budou přenášena z evidence všech volných pracovních míst po 30 dnech od jejich nahlášení. Ministerstvo průmyslu a obchodu zařadí do evidence místa vhodná pro klíčový personál.

DOPADY

- Zelené karty budou částečně řešit nedostatek pracovních sil na našem trhu. Nový systém bude transparentní a veřejně kontrolovatelný – pracovní místa budou umístována na internet. Výrazně se zjednoduší administrativa, mj. zkrácením lhůt pro vyřízení povolení k dlouhodobému pobytu, které dnes trvá přibližně 180 dnů. V celém procesu bude mít vliv posuzování žádostí ministerstvem vnitra z hlediska bezpečnostního, politického a zdravotního rizika (bude vydán seznam tzv. bezpečných zemí).

5) NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

CÍL

HOSPODÁRNĚJŠÍ SYSTÉM NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ

- Reforma systému nemocenského pojištění povede k větší hospodárnosti a k větší odpovědnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů za vývoj pracovní neschopnosti a ke snížení zneužívání systému nemocenského pojištění.

ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÍHO SOUDU

- V dubnu 2008 Ústavní soud v rámci posuzování ústavnosti změn provedených zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů svým rozhodnutím dnem 30. 6. 2008 zrušil třídní karenční dobu nevyplácení nemocenského. Zavedení karenční doby mělo přispět k zodpovědnému přístupu pojištěnců k pracovní neschopnosti, k omezení jejího zneužívání při krátkodobých pracovních neschopnostech, u nichž nelze objektivně prokázat oprávněnost uznání pracovní neschopnosti. Tento účel byl splněn. Proto byly prosazeny následující změny ke zmírnění dopadů nálezu Ústavního soudu:

A) ZMĚNY OD 1. 9. 2008

- Poskytování nemocenského v prvních 3 dnech všem pojištěncům v případě pracovní neschopnosti ve výši 25 % denního vyměřovacího základu.
- V případě nařízené karantény na dobu kratší 4 dnů bude nemocenské náležet ve výši 25 % denního vyměřovacího základu.

B) ZMĚNY OD 1. 1. 2009

- Snížení sazby pro placení pojistného na nemocenské pojištění zaměstnancům a OSVČ z 1,1 % na 1 %.
- Poskytování náhrady mzdy (platu), odměny a dalších plnění při karanténě, a to ode dne jejího vzniku, nikoliv až od 4. pracovního dne, v němž karanténa trvá. Výše náhrady mzdy by měla činit za první 3 dny karantény 25 % z denního průměrného výdělku.

NOVÝ ZÁKON O NEMOCENSKÉM POJIŠTĚNÍ OD 1. 1. 2009

- Dnem 1. ledna 2009 nabývá účinnosti dvakrát odložený nový zákon o nemocenském pojištění. Podle nové úpravy bude nemocenské náležet až od 15. dne trvání pracovní neschopnosti za kalendářní dny. V období prvních 14 kalendářních dnů trvání pracovní neschopnosti nebo karantény budou poskytovat zaměstnavatelé náhradu mzdy za pracovní dny. Za první 3 pracovní dny pracovní neschopnosti náhrada mzdy nebude náležet.
- Základ pro určení náhrady mzdy a nemocenského se redukuje podle redukčních hranic stanovených podle zákona. Do konce roku 2008 platí 2 redukční hranice, od ledna

2009 budou 3 redukční hranice pro dávky, na které vznikne nárok v roce 2009. Změna se týká pojištěnců s příjmy vyššími než 18 500 Kč.

- U peněžité pomoci v mateřství se zvyšuje sazba pro výpočet její výše z 69 % na 70 %.
- Sníží se sazba pro odvod pojistného na nemocenské pojištění ze 4,4 % (zaměstnavatel 3,3 % + zaměstnanec 1,1 %):
 - k 1. 1. 2009 na 3,3 % (2,3 % + 1,0 %)
 - k 1. 1. 2010 na 2,4 % (1,4 % + 1,0 %)

DOPADY

- Snížení pojistného na nemocenské pojištění u zaměstnanců a OSVČ o 0,1 % vyrovná neposkytování náhrady mzdy či jiného plnění v období prvních 3 kalendářních dnů pracovní neschopnosti pro nemoc a nepracovní úraz nebo nařízené karantény.
- Maximální roční vyměřovací základ pro odvod pojistného bude činit 1 130 640 Kč (48násobek průměrné měsíční mzdy), maximální vyměřovací základ činí v průměru měsíčně 94 220 Kč (4násobek průměrné mzdy).
- Zlepšují se podmínky pro výplatu peněžité pomoci v mateřství a nemocenského pro střední a vyšší příjmové skupiny, jelikož se výrazně zvyšuje maximální výše této výplaty. Nový systém je z tohoto hlediska spravedlivější.
- Maximální výše dávek nemocenského pojištění (vypočtená z denního vyměřovacího základu před jeho redukcí 2 356 Kč) se zvyšuje a činí:
 - Nemocenské ve výši 72 % od 61. dne trvání PN: 934 Kč za kalendářní den, za 30 dnů 28 020 Kč, (v roce 2008 maximum 13 830 Kč).
 - Peněžítá pomoc v mateřství ve výši 70%: 963 Kč za kalendářní den, za 30 dnů 28 890 Kč (v roce 2008 maximum 14 366 Kč).

Co jsme prosadili v roce 2008

POROVNÁNÍ VÝŠE PENĚŽITÉ POMOCI V MATEŘSTVÍ (PPM)

V ROCE 2008 A OD 1. 1. 2009

za měsíc (30 kalendářních dnů)

měsíční hrubá mzda	denní vyměřovací základ ¹⁾	2008		2009	
		PPM v Kč	podíl k hrubé mzdě	PPM v Kč	podíl k hrubé mzdě
10 000	328,77	6 840	68%	6 930	69%
15 000	493,15	10 230	68%	10 380	69%
20 000	657,53	12 750	64%	13 830	69%
25 000	821,92	14 370	57%	16 980	68%
30 000	986,30	14 370	48%	19 050	64%
35 000	1 150,68	14 370	41%	21 120	60%
40 000	1 315,07	14 370	36%	22 350	56%
45 000	1 479,45	14 370	32%	23 370	52%
50 000	1 643,84	14 370	29%	24 390	49%
55 000	1 808,22	14 370	26%	25 440	46%
60 000	1 972,60	14 370	24%	26 460	44%
65 000	2 136,99	14 370	22%	27 510	42%
70 000	2 301,37	14 370	21%	28 560	41%
75 000	2 465,75	14 370	19%	28 890	39%
80 000	2 630,14	14 370	18%	28 890	36%

¹⁾ před redukcí

6) LÉKAŘSKÁ POSUDKOVÁ SLUŽBA

Podle dosavadní právní úpravy z roku 2006 je lékařská posudková služba rozdělena na část pro účely důchodového a nemocenského pojištění, která působí na České správě sociálního zabezpečení a okresních správách sociálního zabezpečení, a na část pro účely jiných systémů sociální ochrany, která působí na úřadech práce.

Cíl

SLOUČENÍ PRVOINSTANČNÍ POSUDKOVÉ SLUŽBY

- Záměr minulé vlády rozdělit jednotnou lékařskou posudkovou službu na dvě se v daných personálních a finančních podmínkách neosvědčil. Lékařská posudková služba se potýká s nedostatkem posudkových lékařů. Důvodem je skutečnost, že zejména od 1. ledna 2007, kdy nabyl účinnosti nový systém sociálních služeb, jsou požadavky na posuzování zdravotního stavu lékařskou posudkovou službou úřadů práce výrazně vyšší. Lékařská posudková služba úřadů práce se dostala do výrazných kapacitních problémů a nestíhala v řadě případů rozhodovat o žádostech v příslušných termínech.

ZMĚNY

- Kompetence k posuzování zdravotního stavu pro účely rozhodování v prvním stupni správního řízení jsou převedeny z úřadů práce zpět na Českou správu sociálního zabezpečení, resp. okresní správy sociálního zabezpečení.
- Nová úprava vstoupí v platnost od 1. 7. 2009.

DOPADY

- Sloučením prvoinstanční posudkové služby sledujeme především využití synergických efektů ke zvládnutí kapacitních nároků na lékařskou posudkovou službu. Sjednocení přispěje rovněž k řešení nedostatku posudkových lékařů, protože vznik této odborné, vysoce specializované instituce bude spojen s vhodnými motivačními opatřeními ke zvýšení zájmu lékařů o činnost v lékařské posudkové službě. Zároveň bude dosaženo úspor nákladů na její provoz.

7) ZMĚNY V MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ OCHRANĚ DĚTÍ

ZMĚNY

- Byla dokončena první fáze transformace sociálně-právní ochrany dětí ve vztahu k cizině. Nejdůležitějšími kroky jsou nastavení nové koncepce Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí a zahájení činnosti panelu poradců pro otázku tzv. mezinárodních únosů dětí. Velký důraz bude kladen na mediaci, tedy řešení rodinných problémů mimo soudní řízení.

DOPADY

- Úřad vystupuje zásadně tak, aby zájem dítěte byl vždy na prvním místě. Navenek působí jako rovnocenný partner vůči ostatním ústředním orgánům pro mezinárodní otázky – zejména pokud jde o spolupráci při navracení českých dětí ze nebo do zahraničí. V oblasti mezinárodního osvojení je prohloubena ochrana a doprovázení dětí umístěných do zahraniční adopce.

8) SJEDNOCENÍ AGENDY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY V PRAZE

Od 1. 9. 2004 provádějí státní sociální podporu, s výjimkou hl. m. Prahy, úřady práce v prvním stupni. Ve druhém stupni, jako odvolací orgán, vykonávají působnost krajské úřady. Na území Prahy působnost prvoinstančního správního orgánu doposud vykonávají úřady městských částí. O odvolání proti jejich rozhodnutím rozhoduje jako druhoinstanční správní orgán Magistrát hl. m. Prahy.

CÍL

EFEKTIVNĚJŠÍ VÝKON STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY NA ÚZEMÍ PRAHY

- Praxe ukazuje, že uvedená organizace a řízení výkonu státní správy v oblasti dávek státní sociální podpory není efektivní především z toho důvodu, že neexistuje jednotné uspořádání orgánů, které v této oblasti vykonávají státní správu na celém území státu. Úřady pražských městských částí oprávněně poukazovaly na diskriminující skutečnost, že na rozdíl od ostatního území ČR jsou náklady na provádění státní sociální podpory hrazeny hl. m. Praze jen částečně.

ZMĚNY

- Od 1. 1. 2009 bude sjednocena agenda státní sociální podpory převedením z městských částí na Úřad práce hl. m. Prahy. Tím se řeší disproporce v organizaci a financování v této oblasti, sjednocuje se výkon této agendy tak, že bude v prvním stupni jednotný na celém území ČR. Činnost Magistrátu hl. m. Prahy jako odvolacího orgánu zůstává nezměněna.

DOPADY

- Změna působnosti ve státní sociální podpoře na území hl. m. Prahy nepovede ke zvýšení výdajů veřejných rozpočtů. Pro veřejnost se místa působnosti s dopravní dostupností včetně úřední doby útvarů státní sociální podpory ani po 1. 1. 2009 nemění.

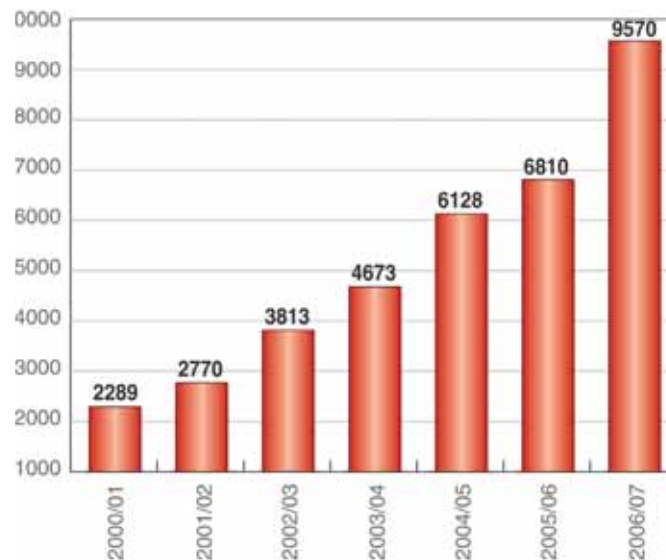
1) PRORODINNÝ BALÍČEK

DŮVODY ZMĚN

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ SNIŽUJE DOSTUPNOST SLUŽEB PÉČE O DĚTI

- V České republice stoupá v posledních letech porodnost, a zároveň roste tlak na kapacitu předškolních zařízení, který potrvá minimálně několik let. Kromě mateřských škol přitom v ČR víceméně neexistuje nabídka jiných služeb péče o děti, čímž se situace liší od řady zemí západní Evropy. Ty vytvářejí podmínky pro fungování různých typů služeb péče o dítě, tak aby byly uspokojeny různé potřeby a preference rodin s dětmi. Dnešní péče o děti podle živnostenského zákona (chůvy) není s ohledem na finanční nákladnost pro většinu rodin dostupná.

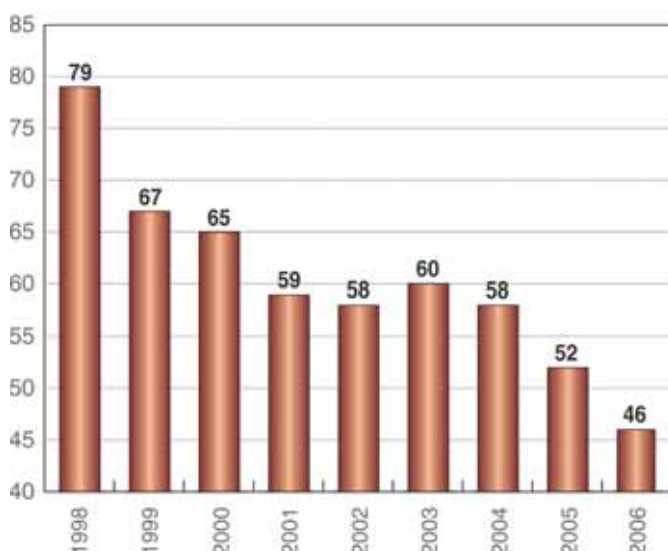
VÝVOJ POČTU NEUSPOKOJENÝCH ŽÁDOSTÍ
O PŘIJETÍ DO MATEŘSKÉ ŠKOLY

JESLÍ JE NEDOSTATEK, JSOU NEVYHOVUJÍCÍ

- Nabídka dostupných služeb péče o děti do 3 let věku, kterou v ČR zajišťovala převážně zdravotnická zařízení – jesle, je naprosto nedostatečná. Podle názoru předních dětských psychologů přitom nejsou jesle pro dítě nevhodnější.

VÝVOJ POČTU JESLÍ

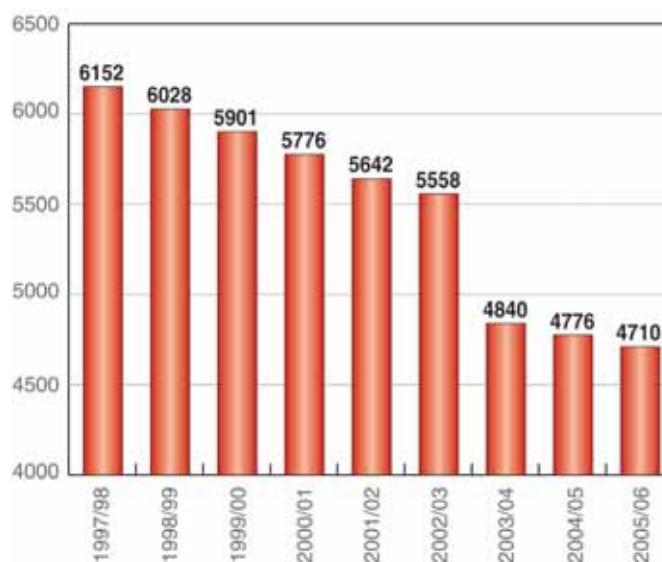

POČET MATEŘSKÝCH ŠKOL KLESÁ

- Mezi lety 1998 a 2006 poklesl počet mateřských škol o 1 442 na 4 710 (tj. o 23 %), snížil se počet tříd i učitelek. Počet dětí v mateřských školách poklesl z 307 tisíc v roce 1998 na 278 tisíc v roce 2006. Zřizovatelé (převážně obce) snižovali počty předškolních zařízení v reakci na snižující se počet dětí. V posledních letech se však trend obrátil. Do mateřských škol se daří umístit stále méně dětí, jejichž rodiče o to požádají. Zatímco v roce 2001 bylo 2 289 neuspokojených žádostí o umístění dítěte v mateřské škole, v roce 2006 to bylo již 9 570 (čtyřnásobně více).

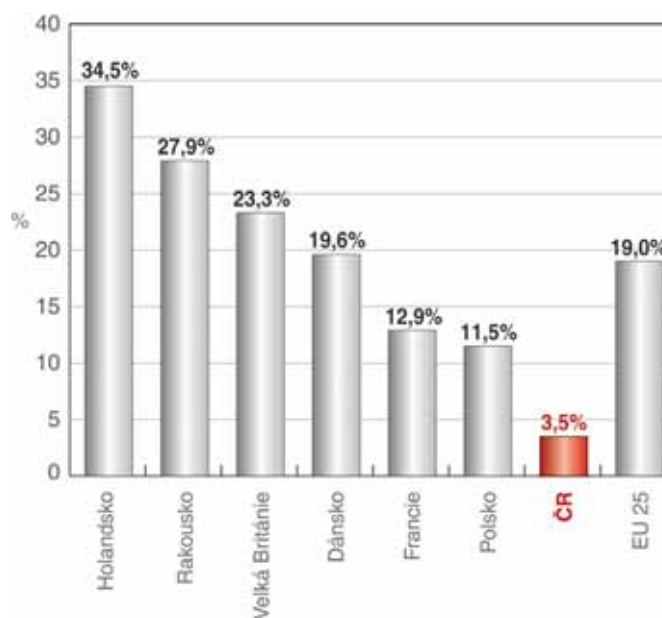
VÝVOJ POČTU MATEŘSKÝCH ŠKOL

NÍZKÝ POČET ČÁSTEČNÝCH PRACOVNÍCH ÚVAZKŮ

- ČR má ve srovnání s většinou zemí EU velmi nízký počet částečných pracovních úvazků. Zvláště markantní je tento údaj u kategorie žen ve věku 20–49 let s dětmi mladšími 12 let. V rámci sladování profesního a rodinného života je vhodné podporovat zaměstnavatele, aby umožnili svým zaměstnancům využívat takové formy práce, které jim lépe umožní harmonizovat pracovní a rodinné povinnosti. K nim patří částečné úvazky, sdílená pracovní místa, homeworking (teleworking), pružná pracovní doba.

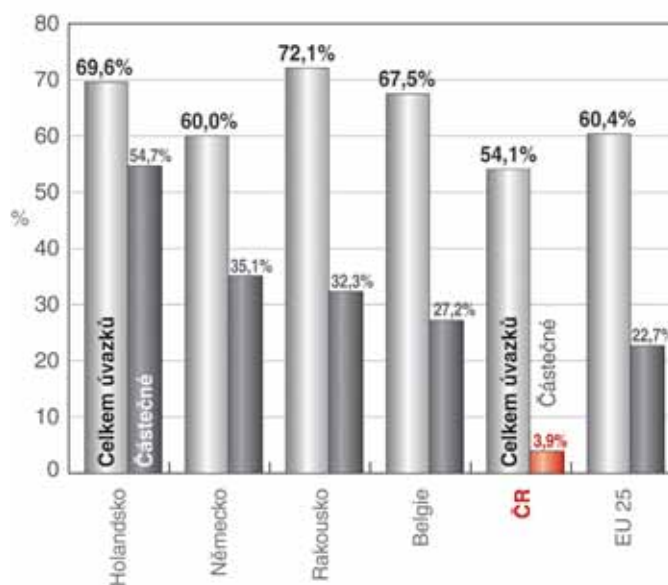
POČET ČÁSTEČNÝCH PRACOVNÍCH ÚVAZKŮ

Co prosazujeme

- Částečné úvazky jsou dobrou alternativou především tam, kde se rozhoduje mezi nezaměstnaností a alespoň částečným zapojením do pracovního procesu. Proto je jejich podpora zaměřena na skupiny znevýhodněné na pracovním trhu.

POČET ČÁSTEČNÝCH PRACOVNÍCH ÚVAZKŮ U ŽEN 20–49 LET S DĚTI MI MLADŠÍMI 12 LET

Cíl

FLEXIBILNÍ PRORODINNÁ POLITIKA

- Cílem není pasivní podpora rodiny, ale vytváření prostředí vlnnějšího k rodičům pro snadnější sladění pracovního a rodinného života. Zároveň reagujeme na skutečnost, že na rozdíl od zahraničí u nás téměř neexistují prorodinné služby.
- Cílem je rozšířit nabídku služeb péče o děti na individuálním základě a zvýšit jejich dostupnost. Navrhovaná opatření respektují neformální charakter služby, když stanovují minimální nutné požadavky, které musí poskytovatel splnit. Zároveň předpokládají silnou kontrolu ze strany rodičů, kteří svěří své dítě do péče poskytovatele.
- Celý systém bude co nejjednodušší, odbyrokratizovaný, levný, snadno aplikovatelný, nenáročný na státní rozpočet a podporující rozvoj soukromého sektoru.
- Většina navrhovaných opatření funguje na obdobném principu v řadě evropských zemí.

ZMĚNY SCHVÁLENÉ V PARLAMENTU

- V roce 2008 došlo novelou živnostenského zákona k liberalizaci kvalifikačních požadavků u vázané živnosti péče o děti do tří let, v další novele se vázaná živnost omezí na péči o děti do dvou let věku.

NAVRHOVANÉ ZMĚNY SCHVÁLENÉ VLÁDOU

* OTCOVSKÉ

Zavedením otcovské dávky se prakticky vytváří stav odpovídající zavedení otcovské dovolené, která funguje v řadě evropských zemí. Typické pro otcovskou dovolenou je její poskytování v raném věku dítěte po dobu od několika dnů do přibližně dvou, max. tří týdnů. Tato dávka je poskytována například v Belgii, Dánsku, Finsku, Francii, Norsku, Švédsku nebo Velké Británii. *Není poskytována mj. v Německu, Rakousku a Maďarsku.*

Účelem této nově navrhované dávky nemocenského pojištění je podpora aktivního otcovství. Otec může dočasně přerušit výkon své výdělečné činnosti s tím, že bude výlučně, nebo spíše častěji společně s matkou dítěte pečovat o novorozené dítě.

- Otcovské náleží otci dítěte a osobě, která převzala dítě do trvalé péče nahrazující péči rodičů.
- Pojištěnec musí nastoupit na otcovské nejpozději do uplynutí šesti týdnů věku dítěte nebo do 6 týdnů ode dne svěřením dítěte do péče nahrazující péči rodičů; otcovské náleží, jen bylo-li dítě převzato do takové péče do dosažení věku 7 let.
- Otcovské se poskytuje po dobu jednoho týdne.
- Otcovské se stanoví stejným způsobem jako peněžitá pomoc v mateřství poskytovaná muži, výše otcovského za kalendářní den činí 70 % denního vyměřovacího základu.

* EVIDOVANÝ POSKYTOVATEL VZÁJEMNÉ RODIČOVSKÉ VÝPOMOCI

Vzájemná rodičovská výpomoc je poskytování péče o děti evidovaným poskytovatelem v jeho domácnosti za limitovanou úplatu. Jde o péči rodinného typu poskytovanou na individuálním základě.

Poskytovatel vzájemné rodičovské výpomoci

- musí splňovat minimální nutné podmínky, na jejichž základě bude zapsán do evidence poskytovatelů vzájemné rodičovské výpomoci,
- může být osoba, která celodenně a řádně pečuje alespoň o jedno vlastní dítě do 7 let věku,
- může mít v současné péči nejvýše 4 děti do 7 let věku, do tohoto počtu se započítávají i vlastní děti poskytovatele ve věku do 7 let věku,
- je oprávněn přijmout za poskytování vzájemné rodičovské výpomoci limitovanou úplatu nejvýše do částky 15 000 Kč měsíčně (za 1 svěřené dítě maximálně 5 000 Kč),
- je osvobozen od placení daně z příjmů fyzických osob,
- zůstává mu nárok na rodičovský příspěvek,
- není účasten na nemocenském a důchodovém pojištění, a proto z příjmu z této činnosti neodvádí pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti,
- z příjmu neplatí pojistné na veřejné zdravotní pojištění,

- musí splňovat minimální nutné požadavky na vybavení místností v domácnosti, ve které bude péče poskytována, které by měly odpovídat uzpůsobení výchově vlastního dítěte.

★ PODPORA SLUŽEB PÉČE O DĚTI V ŽIVNOSTENSKÉM PODNIKÁNÍ

Cílem je rozšíření nabídky služeb péče o děti poskytovaných v oblasti živnostenského podnikání. Zjednodušují se hygienické a prostorové požadavky na provozovny péče s menším počtem dětí a doplňují se kvalifikační požadavky na podnikání v tomto oboru.

- Podnikatel provozující vázanou živnost Péče o dítě do tří let věku v denním režimu nebo volnou živnost Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti ve vlastní domácnosti nebo jiném vhodném prostoru musí pečovat současně nejvýše o 4 děti.
- Pokud podnikatel pečuje zároveň o vlastní dítě do 7 let věku, započítává se vlastní dítě (dětí) do výše uvedeného limitu ohledně počtu dětí.
- Na tyto provozovny se nevztahují hygienické a prostorové požadavky požadované na provozovny pro výchovu a vzdělávání obecně, jsou požadovány podmínky přiměřené tomuto limitovanému počtu dětí.
- Je stanoveno minimální nutné vybavení provozovny respektující potřeby svěřených dětí, a zároveň nestanovující takové požadavky, které by mohly být překážkou rozšíření tohoto druhu podnikání.
- Požadovaná odborná způsobilost podnikatele vykonávajícího činnost v rámci vázané živnosti Péče o dítě do tří let věku v denním režimu se nově rozšíří o osvědčení o re-kvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci (zvláštní odborné způsobilosti), což by mohlo částečně napomoci řešit situaci například žen starších 50 let, které jsou ve vyšší míře ohroženy nezaměstnaností (v praxi jde o ženy, které mají často vlastní rodičovskou zkušenost a získáním kvalifikace by měly možnost podnikat v této oblasti).

★ MINIŠKOLKA

Další možností v rozšíření nabídky péče o děti pro zaměstnané rodiče, kteří preferují individuální péči, nebo není-li v daném místě jiná služba k dispozici, jsou „miniškoly“. Tato služba bude poskytována nejčastěji zaměstnavatelem na pracovišti rodiče nebo neziskovými subjekty, obcemi, kraji a církevními právníky osobami.

- Miniškola je službou péče o děti na nekomerčním základě, která není provozována za účelem dosažení zisku.
- Zřizuje se nejvýše pro 4 děti ve věku od 6 měsíců do 7 let, do tohoto počtu dětí se započítávají i vlastní děti pečovatelky ve věku do 7 let.
- V rámci jednoho místa lze zřídit více miniškol.
- V zájmu kvality poskytované služby nemá být jejím předmětem pouhé „hlídání“ dětí, ale péče zaměřená na celkový rozvoj dítěte s ohledem na jeho individuální specifika a věk.
- Na miniškoly se nevztahují hygienické a prostorové požadavky kladené na provozovny pro výchovu a vzdělávání obecně, jsou požadovány podmínky přiměřené tomuto limitovanému počtu dětí.
- Zřizovatel hradí náklady na zřízení a provoz miniškoly ze svých prostředků (daňově uznatelné náklady), rodiče přispívají na úhradu nákladů na provoz miniškoly dle dohody se zřizovatelem.
- Tato péče o dítě je doplňkem péče rodinné, není její náhradou a musí odpovídat věkovým a individuálním zvláštnostem dítěte, svým uspořádáním se tato péče co nejvíce přibližuje životu dítěte v rodině.

★ DAŇOVÉ VÝHODY PRO ZAMĚSTNAVATELE

Zákon o daních z příjmu bude novelizován tak, aby mezi daňově uznatelné náklady pro zaměstnavatele byly zařazeny také výdaje na zajištění péče o děti zaměstnanců, tj. výdaje na provoz:

- vlastních zdravotnických zařízení – jeslí,
- provozoven pro výchovu a vzdělávání,
- miniškol,
- příspěvků zaměstnavatele na zajištění péče o dítě zaměstnance poskytované prostřednictvím jiného subjektu než zaměstnavatele.

★ PODPORA ČÁSTEČNÝCH PRACOVNÍCH ÚVAZKŮ

Bude zavedena sleva na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti pro zaměstnavatele, kteří zaměstnávají osoby patřící do okruhu obtížně zaměstnatelných, pokud budou zaměstnány na kratší pracovní úvazek.

- Výše slevy činí až 1 500 Kč za kalendářní měsíc, v němž byly po celý měsíc splněny podmínky pro její poskytnutí.

Co prosazujeme

- Zaměstnavatel může slevu uplatnit, jestliže uzavřel pracovní poměr se zaměstnancem,
 - který pečuje o dítě do 10 let věku,
 - který je osobou se zdravotním postižením,
 - který je starší 55 let,
 - který osobně pečuje o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II až IV, a je z tohoto důvodu veden v evidenci obecního úřadu s rozšířenou působností,
 - který je řádným studentem denního studia střední, vysoké či vyšší odborné školy,pokud délka pracovní doby zaměstnance činí nejvýše 80 % stanovené týdenní pracovní doby.

* NÁHRADNÍ PÉČE RODINNÉHO TYPU

Současná zákonná úprava podmínek provozování zařízení pro výkon pěstounské péče (mj. SOS vesniček) stanoví vysoké nároky na financování provozu zařízení z prostředků zřizovatele zařízení. Pěstounům vykonávajícím pěstounskou péči v zařízení pro výkon pěstounské péče nenáleží odměna ze systému dávek státní sociální podpory, ale je jim poskytována odměna zřizovatelem zařízení. Finanční nároky na zřizovatele se v posledním období průběžně zvyšují.

Pěstounům vykonávajícím pěstounskou péči v zařízeních pro výkon pěstounské péče bude přiznán nárok na odměnu pěstouna jako dávku pěstounské péče za podmínek upravených v zákoně o státní sociální podpoře.

- Rozšířením nároku na odměnu pěstouna ze systému dávek státní sociální podpory bude z hlediska dávek sjednoceno postavení pěstounů v zařízeních pro výkon pěstounské péče a pěstounů vykonávajících pěstounskou péči mimo zařízení (individuální pěstounská péče).

- Současně bude významně ulehčena situace zřizovatelům zařízení pro výkon pěstounské péče, kteří podle platné úpravy nesou břemeno nákladů na výplatu odměny pěstounů v zákonem stanovené výši.

DOPADY

- Nové možnosti rozšiřují nabídku péče o děti, přičemž hlavní těžiště předškolní výchovy bude i nadále náležet mateřským školám. Nové formy péče o děti budou finančně dostupné, nenáročné pro státní rozpočet a řešit mohou situaci především v těch místech, kde není efektivní zřizovat předškolní zařízení.
- Obdobné systémy poskytování alternativních služeb péče o děti fungují v řadě evropských zemí – například v Německu, Švýcarsku, Francii nebo Rakousku. Nejde o alternativu k předškolnímu vzdělávání, přitom předškolní vzdělávání u nás není povinné.
- Očekávané náklady v souvislosti s daňovými úlevami a slevami na pojistném pro zaměstnavatele budou kompenzovány zapojením rodičů, především matek s dětmi, na trhu práce coby daňových poplatníků a plátců sociálního a zdravotního pojištění.

2) DRUHÁ A TŘETÍ ETAPA DŮCHODOVÉ REFORMY

* DRUHÁ ETAPA

Druhá etapa důchodové reformy řeší otázky financování základního důchodového pojištění a soukromých důchodů. Základní teze nového zákona, umožňující zavedení penzijního spoření, schválila vláda.

NAVROVANÉ ZMĚNY

Opatření ve veřejném základním důchodovém pojištění, zejména:

- Vytvoření rezervy pro důchodovou reformu (novelou rozpočtových pravidel je již zřízen zvláštní účet)

Opatření v oblasti soukromých důchodů (gesce ministerstva financí) zejména:

- Oddělení majetku účastníků a akcionářů

- Rozšíření portfolia fondů zrušením garance nezáporného meziročního výnosu s možností získat vyšší výnos s tím, že tato garance bude povinně zachována u jednoho produktu
- Podpora čerpání doživotních penzí z penzijního připojištění

DOPADY

- Ke změně by mělo dojít v regulačním rámci působení fondů, kde od sebe budou odděleny majetek vkladatelů a majetek akcionářů fondu. Cílem je přejít na systém tzv. správcovských společností a podpořit individuální spoření na důchod. Každá správcovská společnost bude moci nabízet několik různě zaměřených produktů s různou mírou rizika. Cílem těchto změn je zvýšit atraktivitu sektoru penzijního připojištění pro klienty, kteří se ovšem mohou rozhodovat o typu produktu podle vlastní úvahy.

✱ TŘETÍ ETAPA

V rámci III. etapy důchodové reformy bude řešena diverzifikace zdrojů pro příjmy ve stáří s možností částečné volby pojištěnců k vyvázání se (opt-out) ze základního důchodového pojištění do soukromého systému. Spuštění tohoto pilíře závisí mj. na množství prostředků, které se podaří shromáždit na zvláštním účtu rezervy pro důchodovou reformu.

3) SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Změny zákona o sociálních službách, platné od 1. 1. 2008, byly prvním krokem změny nastavení systému, který stále vykazuje značnou expanzi výdajů. Proto je nutné učinit další opatření, která by tento trend zvrátila. Změny schválila vláda.

DŮVODY ZMĚN

VÝDAJE JSOU VYŠŠÍ, NEŽ SE PŘEDPOKLÁDALO

Výdaje na příspěvek na péči jsou nejdramatičtěji rostoucím sociálním mandatorním výdajem, proti roku 2006 se v roce 2008 trojnásobily.

- Následující mandatorní výdaje jsou uvedeny za příspěvek na péči (v roce 2006 za zvýšení důchodu pro bezmocnost a příspěvek na péči o osobu blízkou):
 - V roce 2006 vydáno 7 mld. Kč
 - V roce 2007 místo plánovaných 9 mld. Kč 14,5 mld. Kč
 - V roce 2008 až 18,5 mld. Kč
 - V roce 2009 odhad 21–22 mld. Kč
- Celkové výdaje na příspěvek na péči v období leden–září 2008 meziročně stouply o 3,53 mld. Kč na 13,75 mld. Kč (tj. nárůst o 34,5 %).

POČET ŽÁDOSTÍ O PŘÍSPĚVEK NA PÉČI BEZPRECEDENTNĚ ROSTE

- Podmínky vzniku nároku na příspěvek na péči a výše příspěvku především v nižších stupních jsou nastaveny tak, že vyvolávají zcela bezprecedentní zájem o získání této dávky. Dnes se vyplácí zhruba 260 tisícům příjemců.

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI JE VYUŽÍVÁN K JINÝM ÚČELŮM

- Příjemci příspěvku na péči, především v nižších stupních závislosti, v mnoha případech vnímají nesprávně účel dávky. Příspěvek na péči považují za odškodnění za jejich zdravotní stav a za zvýšení příjmu.
- Největší počet dávek podle rozvrstvení do stupňů vykazuje I. stupeň, tj. cca 103 000 dávek, což představuje 42 % z celkového počtu dávek. II. stupeň 81 500 (33 %), III. stupeň 39 000 (16 %), IV. stupeň 22 000 (9 %).
- Největší skupinou příjemců příspěvku na péči ve všech stupních závislosti jsou senioři. Ve stupni I se jedná o 72 000

NAVRHOVANÉ ZMĚNY

- Pojištěncům bude dána možnost volby, zda jejich důchod bude plynout pouze ze základního důchodového pojištění, nebo částečně i ze spořicího pilíře důchodového systému. Z průběžného systému by bylo možné vyvést pojistné ve výši 4 % a účastník by vedle toho odváděl další 2 % „ze svého“.

osob starších 65 let. Více než 6 000 těchto osob neuvádí způsob zajištění péče a jen 25 000 osob využívá služeb pečovatelské služby.

POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB DOSTÁVAJÍ MĚNĚ, NEŽ SE OČEKÁVALO

- Z vyplacených dávek plyne do rozpočtů poskytovatelů sociálních služeb méně, než bylo očekáváno. Znatelnější je tato situace především v případech terénních a ambulantních služeb sociální péče.

NAVRHOVANÉ ZMĚNY

V právní úpravě příspěvku na péči se navrhuje změny, jejichž cílem je zejména zajistit správné využívání příspěvku na péči. Ke splnění tohoto cíle navrhuje:

- stanovit, že osobě, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné osoby, vznikne nárok na příspěvek na péči jen tehdy, pokud jí potřebnou pomoc poskytuje osoba blízká nebo jiná nepodnikající fyzická osoba, registrovaný poskytovatel sociálních služeb nebo hospic,
- upravit výši příspěvků na péči v I. a IV. stupni závislosti

Co prosazujeme

- rozšířit možnost přístupu dětí se zdravotním postižením do 18 let věku, zejména s metabolickým nebo jiným postižením interního charakteru,
- k uznání závislosti ve stupni I (lehká závislost) a tím i k příspěvku na péči, přesněji vymezit obsah a rozsah kontroly využívání příspěvku prováděné obecními úřady obcí s rozšířenou působností.

DOPADY

- Nový návrh je předkládán s cílem upravit systém sociálních služeb, tak aby byly zohledněny poznatky z praxe a z provedených analýz. Tyto poznatky odhalily některé neefektivní a nevhodné postupy, a to především v oblasti jasného vymezení nároku a způsobu použití příspěvku na péči, přesnějších principů kontroly v systému sociálních služeb a vymezení kompetencí v oblasti financování sociálních služeb z veřejných rozpočtů. Změny směřují k napravení tohoto stavu.

4) LIBERALIZACE ZÁKONÍKU PRÁCE

CÍL

KONCEPČNÍ ZMĚNY ZÁKONÍKU PRÁCE SMĚREM K JEHO VĚTŠÍ LIBERALIZACI

- Skupina nezávislých expertů zpracovala náměty ke koncepčním změnám zákoníku práce. Tyto návrhy byly podrobeny veřejné diskusi (do konce října 2008). Následně bude zpracován finální návrh změn.
- Cílem je větší liberalizace pracovně právních vztahů zejména v následujících oblastech: délka a průběh zkušební doby, pracovní poměr na dobu určitou, rozvázání pracovního poměru výpovědí ze strany zaměstnavatele, zákonná délka výpovědní doby a úprava pracovní doby.

ZMĚNY BUDOU VYCHÁZET MJ. Z ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÍHO SOUDU:

- Zaměstnavatel už nemusí uzavírat kolektivní smlouvu jen s nejsilnější odborovou organizací ve firmě.
- Odbory už nemohou zastavit výrobu při případném ohrožení bezpečnosti práce.
- V situacích, které zákoník práce neupravuje, je možné na pracovní právo uplatnit občanský zákoník.

5) PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI

Ochrana dětí v ČR nedosahuje úrovně odpovídající úrovni vyspělých evropských států, a to zejména s přihlédnutím k vysokému počtu dětí v ústavní péči a nedostatečné nabídce alternativních forem práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou. Hlavním problémem je roztržitost agendy péče o ohrožené děti. Nebyl vytvořen jednotný základ společný pro všechny zodpovědné resorty, agenda péče o ohrožené děti spadá pod 5 resortů. Neexistuje jediná společná legislativní norma, která by obsahovala zákonný rámec péče o ohrožené děti. Doposud nebyla dostatečně vymezena ani role jednoho koordinujícího orgánu odpovědného za propojování resortních aktivit.

CÍL

NAVHRH TRANSFORMACE SYSTÉMU PÉČE O OHROŽENÉ DĚTI

- Byla vytvořena mezirezortní koordinační skupina, která je ze své činnosti odpovědná ministru práce a sociálních věcí. Cílem její práce je zpracovat návrh opatření k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti do 31. 12. 2008. Na jeho základě bude vypracován zákon ke sjednocení a transformaci systému péče o ohrožené děti.

NAVHRHOVANÉ ZMĚNY

- Výchozím krokem je definice společných priorit péče o ohrožené děti. Tyto priority musí být výsledkem mezirezortní dohody a musí jednoznačně vymežit:

- Právo dítěte na život ve vlastní rodině – jako východisko jednoznačně zohledňované v rámci veškerého rozhodování o dítěti.
- Zpracování individuálního plánu dítěte – je vytvářen v rámci případové konference o dítěti a zahrnuje přehled aktivit všech zúčastněných subjektů, včetně časového rozvrhu těchto aktivit.
- Právo dítěte na kontakt s rodiči – v případě, kdy není možné zajistit stabilní a bezpečný život dítěte ve vlastní rodině, je nutné bezpodmínečně garantovat jeho právo na pravidelný kontakt s rodiči v důstojných podmínkách.
- Dočasnost umístění dítěte mimo rodinu – základním kritériem umístění dítěte mimo rodinu musí být perspektiva zajištění další péče o dítě, s prioritou rychlého návratu dítěte do rodiny. Rozhodnutí o umístění dítěte mimo rodinu tak může být přímo časově vymezeno.

DOPADY

- Záměrem je dosáhnout poklesu počtu dětí v ústavní výchově, který je u nás setrvale příliš vysoký (kolem 9 000 dětí ve všech formách ústavní péče a 12 000 dětí v ústavech pro mentálně postižené). Preferujeme péči o děti v rodinném prostředí, jen výjimečně jejich odebrání mimo rodinu. V této souvislosti je cílem dosažení až dvojnásobného zvýšení počtu pěstounských rodin, které musí být více motivovány např. profesionalizací této péče.

1) Jak vypadá rodičovská a mateřská dovolená v zahraničí?

- Systémy čerpání mateřské a zejména rodičovské dovolené se v evropských zemích značně liší, co se týká délky, podmínek a flexibility čerpání i systému financování. Vícerýchlostní rodičovská je zavedena i v jiných evropských zemích. Většina evropských zemí má méně štědrý sociální systém péče o rodinu než u nás. Není výjimečné, že rodičovská dovolená trvá ve vyspělých zemích kratší dobu než jeden rok. Výše rodičovského příspěvku je v těchto zemích v poměru k průměrné mzdě většinou výrazně nižší než u nás.

STAV V DALŠÍCH EVROPSKÝCH ZEMÍCH (PRAMEN MISSOC, 2006):

- **Velká Británie:** Mateřská trvá 1 rok, navazující rodičovská 13 týdnů na každé dítě. Rodičovský příspěvek se vůbec nevyplácí.
- **Belgie:** Mateřská trvá 15 týdnů. Rodičovská trvá 3 měsíce, může být čerpána do 4 let věku dítěte, a to buď po dobu 3 měsíců v plném rozsahu, nebo po dobu 6 měsíců v kombinaci s prací na poloviční úvazek, nebo po dobu 15 měsíců v kombinaci s 4/5 pracovním úvazkem (tedy rodičovská dovolená cca 1 den týdně).
- **Norsko:** Mateřská trvá 9 týdnů. Rodičovská trvá 43 týdnů a může být prodloužena na 49 týdnů (rodičovská dávka je potom redukována úměrně délce pobírání). Rodičovskou lze čerpat přerušovaně až do 2 let věku dítěte v kombinaci s částečným úvazkem.
- **Finsko:** Mateřská trvá 21 týdnů, rodičovská 158 dnů.
- **Dánsko:** Mateřská trvá 18 týdnů, rodičovská 32 týdnů.
- **Švédsko:** Nárok na mateřskou není uzákoněn. Rodičovská trvá 480 dní, poté až do 18 měsíců možnost neplacené dovolené.
- **Rakousko:** Mateřská trvá 16 (20) týdnů. Rodičovská trvá do 3 let věku nejmladšího dítěte, pokud druhý rodič pobírá rodičovský příspěvek minimálně 6 měsíců. Příjem rodiče pobírajícího dávku je omezen částkou 1216 EUR měsíčně. Výše rodičovského příspěvku činila v přepočtu 10 940 Kč.
- **Polsko:** Rodičovská nepracujícího rodiče pečujícího o dítě trvá do 2 let, do 3 let při vícerčatech nebo osamělosti. Výše rodičovského příspěvku činila v přepočtu 2 470 Kč měsíčně.
- **Francie:** Mateřská trvá u prvního dítěte min. 8 týdnů, u druhého 16 týdnů a u třetího 26 týdnů. Rodičovská trvá pro první dvě děti max. 3 roky (vždy na 1 rok s možností prodloužení), pro třetí dítě 2 roky (v tomto případě je rodičovská dávka vyplácena ve zvýšené výměře).
- **Slovensko:** Rodičovská trvá do 3 let (do 6 let v případě zdravotního postižení). Výše rodičovského příspěvku činila v přepočtu 2 670 Kč měsíčně.

2) Jaké existují alternativní formy péče o děti v zahraničí?

FRANCIE

- Péče o děti do 3 let věku: O 18% dětí do 3 let věku je pečováno prostřednictvím licencovaných (registrovaných) pečovatelek, které o tyto děti pečují ve své domácnosti s podporou státu. Těchto pečovatelek je ve Francii 500 tis. (2006).
- Péče o děti od 3 do 6 let věku: 240 tis. dětí využívá péči licencované pečovatelky a 49 tis. dětí služby au-pair (2002).

NĚMECKO, RAKOUSKO, ŠVÝCARSKO

- Denní matky jsou ženy, které se ve své domácnosti pravidelně a za úplatu celoročně věnují dětem od věku nemluvnat až do konce povinné školní docházky. Velmi rozšířená je „vzájemná rodičovská výpomoc“ v Německu, Rakousku a Švýcarsku (tzv. Tagesmutter nebo Tagesvater). V těchto zemích je tento typ péče postupně rozvíjen již od 70. let 20. století. V posledních 15 letech je již značně rozvinut, využíván je zejména pro péči o děti do 3 let věku, nejvíce pak mezi 2. a 3. rokem věku dítěte. V Německu i v Rakousku může být hlídáno max. 5 dětí, výdělek je omezen.

VELKÁ BRITÁNIE

- Péče o děti v předškolním věku je realizována nejčastěji na soukromé bázi. Oficiálními institucemi odpovědnými za péči jsou pouze certifikované instituce zvolené místní správou (školky, jesle, družiny, kluby, profesionální pečovatelky). Náklady na jejich služby je možné finančně zohlednit formou dávek či odpočtů z daní. Oblíbené jsou zde tzv. child-minders – jde o péči o děti v domácím prostředí, v převážné většině v domácnosti poskytovatele. Péče je poskytována dětem předškolního a školního věku do 8 let, maximální počet hlídaných dětí je 6 (maximálně třem může být méně než dva roky). Pečovatelky se speciální akreditací mohou poskytovat i předškolní vzdělání. V Anglii jich je 70 000 (2005).

RAKOUSKO – VÍDEŇ

- Ve spolkové zemi Vídeň zavedla tuto službu sociální demokracie. Počet dětí je omezen maximálně na 5 u jedné „matky“. Ve Vídni se stará celkem asi 268 denních matek o přibližně 1 000 denních dětí. Z toho je asi 130 žen v pracovním poměru na plný úvazek. Ve Vídni je 51% míst, kde se o děti pečuje, v soukromých rukou a město Vídeň jim finančně přispívá (2005).

3) Jaký je věk odchodu do důchodu v jiných zemích?

- Důchodový věk 65 let je již v současné době základním důchodovým věkem v celé řadě evropských zemí, přičemž v dalších státech, kde je nižší, již probíhá jeho zvyšování k hranici 65 let. Důchodový věk 65 let platí již dnes mj. v Belgii, Irsku, Finsku, Německu, Španělsku, Nizozemsku, Portugalsku nebo Lucembursku. Některé evropské země zároveň považují důchodový věk 65 let za nedostatečný a prosazují jeho postupné zvyšování nad tuto hranici. Důchodový věk 67 let již dnes platí v USA, Norsku nebo na Islandu.

4) Proč jsou zavedeny zelené karty?

DŮVODY ZAVEDENÍ ZELENÝCH KARET

- Zavedení zelených karet si vyžaduje situace na pracovním trhu. V současné době tvoří ze 130 tisíc volných pracovních míst 65 tisíc nekvalifikované síly. Řada podniků má problém sehnat pracovníky, kvalifikované i nekvalifikované, což podvazuje jejich ekonomický růst. Získání všech potřebných povolení k zaměstnávání cizinců mimo okruh zemí EU je dnes přitom velice zdoluhavé a administrativně náročné.
- Byly to vlády ČSSD, které svými masivními investičními pobídkami na úkor českých podnikatelů vyšly vstříc mj. řadě silných nadnárodních firem. Ty mnohdy od počátku s levnou zahraniční pracovní silou počítaly. Česko má tak dnes největší podíl průmyslu na HDP v Evropské unii. V roce 2007 jsme byli jedinou vyspělou zemí, kde vzrostl podíl průmyslu na HDP a poklesl podíl služeb. Je to důsledek sociálnědemokratické politiky podpory levných montoven.

DESATERO TEŽÍ K ZAVEDENÍ ZELENÝCH KARET

1. Zahraniční pracovník se zelenou kartou může nastoupit pouze na volné pracovní místo, které bylo po dobu 30 dní hlášeno na úřadu práce, aniž by se jej podařilo obsadit pracovníkem z ČR nebo EU.
2. Zahraniční pracovník může přijít pouze ze zemí uvedených v příslušné vyhlášce Ministerstva vnitra ČR. V této vyhlášce budou eliminovány všechny státy, jejichž občané by představovali politické, bezpečnostní či zdravotní riziko.
3. Zahraniční pracovníci na zelené karty budou moci přicház-

zet pouze na místa, která budou uvedena ve zvláštním a veřejně přístupném, a tudíž kontrolovatelném registru.

4. Zaměstnavatel musí souhlasit s tím, aby jeho volné místo bylo zařazeno mezi místa se zelenými kartami, a bude mít konečné slovo při přijetí či nepřijetí zahraničního pracovníka.
5. Zelenou kartu bude udělovat Ministerstvo vnitra ČR, které ji neudělí cizinci, který by mohl představovat politické, bezpečnostní či zdravotní riziko. Ministerstvo vnitra bude mít v administrativní proceduře přidělování zelených karet konečné slovo.
6. Ministr práce a sociálních věcí vyřadí z míst dostupných pro zelené karty ty pozice, které by představovaly lokální, odvětvovou či regionální deformaci trhu práce.
7. Celý systém by měl směřovat k větší kontrolovatelnosti a zmenšení prostoru ke korupci. Stávající stav bohužel představuje eldorádo pro různé zprostředkovací struktury či zahraniční gangy, většinou za hranicí zákona. Výrazné zpřísnění postihů spolu se stanovením jasných pravidel, lhůt a zmenšením počtu různých vyžadovaných povolení by měl situaci výrazně zlepšit.
8. Pokud zahraniční pracovník se zelenou kartou přijde o své zaměstnání, nemá nárok na sociální dávky a podporu v nezaměstnanosti, musí si do dvou měsíců nalézt nové pracovní místo přístupné se zelenou kartou, jinak ztratí povolení k pobytu a musí naši zemi opustit.
9. V případě, že zahraniční pracovník je bez kvalifikace, je mu zelená karta udělena pouze na 2 roky bez možnosti opakování. Opakování zelené karty je možné pouze pro kvalifikovanou pracovní sílu.
10. Rodinné příslušníky si nemůže zahraniční pracovník se zelenou kartou přivést, dokud neuběhne požadovaná kvalifikační lhůta a pokud neprokáže, že je schopný svou rodinu uživit.

NEKONTROLOVATELNÝ PŘÍLIV IMIGRANTŮ JE VYLOUČEN

- V rámci programu zelených karet nepočítáme s masivním příchodem zahraničních pracovníků, jejich počet ovlivní potřeba na trhu práce. V době odchodu minulé vlády v roce 2006 u nás legálně pracovalo 185 tisíc cizinců, v polovině roku 2008 jich je o 90 tisíc více. Zahraniční pracovníci přitom budou přicházet jen na část z volných pracovních míst.
- Protože jsme se poučili ze zkušeností západoevropských zemí, půjdeme jednoznačně cestou podpory integrace cizinců. Stojíme o pracovitě cizince, kteří jsou připraveni dodržovat naše zákony, ctít náš systém hodnot. Kdo tato pravidla nebude nedodržovat nebo si myslí, že může zneužívat náš sociální systém, pro toho zůstane Česká republika uzavřena. Důvodem problémů některých západoevropských zemí je to, že cizince lákaly svým velkorysým sociálním systémem a velmi benevolentním azylovým systémem. Česká republika zpřísňuje azylovou politiku, zpřísňuje sociální systém.

1) RODIČE CHTĚJÍ DVĚ DĚTI KRÁTCE PO SOBĚ

Kateřina s Romanem chtějí dvě děti, pokud možno rychle za sebou. Až se to první narodí, zažádá si Kateřina o dvouletou variantu rodičovského příspěvku (příjem 16 800 Kč měsíčně jí to umožňuje). Předpokládá, že než dva roky uplynou, bude na světě další dítě. Kateřina přeruší pobírání rodičovského příspěvku, na 28 týdnů přejde na peněžitou pomoc v mateřství, a pak si zažádá opět o zrychlenou variantu rodičovského příspěvku. Až čtyři roky tak bude doma pečovat o děti a pobírat 11 400 Kč měsíčně.

2) MATKA BUDE S DÍTĚTEM DOMA 3 ROKY

Sylva je jazykovou lektorkou s mírně nadprůměrným příjmem. Očekává své první dítě. Do práce nespěchá, a jak sama říká, vybere si „zlatou“ střední cestu. Zůstane s dítětem doma do tří let jeho věku. Zaměstnavatel je povinen jí tři roky držet pracovní místo. Sylva si tedy zvolí tzv. klasickou variantu čerpání rodičovského příspěvku, a od státu tak dostane celkem 235 600 Kč. Tato varianta je z hlediska celkového objemu obdržených peněz mírně nejvýhodnější ze všech tří.

3) RODINA SE 2 DĚTMI A NIŽŠÍMI PŘÍJMY

Pavel a Květa mají dvě děti ve věku 8 a 12 let. Pavel pracuje na stavbě a vydělává 20 000 Kč, jeho manželka Květa pracuje na částečný úvazek v kadeřnictví s měsíčním příjmem 10 000 Kč. Do konce loňského roku mohli uplatňovat společné zdanění. Nebyli si jisti, zda s daňovými a sociálními změnami nebudou brát méně peněz, protože v novém systému jednotné daně už nemohou společné zdanění uplatňovat. Nakonec zjistili, že jejich celkový čistý měsíční příjem po započtení zvýšených daňových slev a změn v sociálních dávkách stoupne o 1 063 Kč.

4) MATKA S MALÝM DÍTĚTEM PRACUJE

Dominika může hovořit o štěstí. Má babičku a navíc její tříletou Natálku vzali do mateřské školy. Rozhodování bylo tedy snadné. Natálka bude ve školce pouze čtyři hodiny denně. Po obědě si ji vyzvedne babička. Dominika se vrátí do zaměstnání na plný úvazek a příjem se jí nebude krátit, i když až do 4 let věku Natálky bude pobírat ještě rodičovský příspěvek ve výši 3 600 Kč.

5) SAMOŽIVITELKA S MINIMÁLNÍ MZDOU

Jitka se sama stará o tři děti ve věku 8, 12 a 14 let. Bydlí v nájemném bytě a pracuje v supermarketu za minimální mzdu 8 000 Kč hrubého. Minimální mzda se v roce 2008 nezvyšuje, přesto má Jitka letos výrazně vyšší čistý příjem. Její čistá mzda po daňových změnách stoupla o 1 410 Kč a kromě toho jí stouply příjmy, které může čerpat ze sociálních systémů. Dostala vyšší příspěvek na bydlení a dávky pomoci v hmotné nouzi zohlední její pracovní aktivitu. Po započtení všech těchto změn má Jitka celkový měsíční příjem vyšší o 2 794 Kč.

6) NEZAMĚSTNANÁ MATKA

Gisela žije v kraji, kde je méně pracovních příležitostí. Často se proto ocitá mezi klienty úřadu práce. Nezaměstnaná je i nyní, zároveň očekává narození dítěte. V minulých dvou letech sice pracovala tři čtvrtě roku v pohostinství, ale za minimální mzdu, tehdy 7 000 Kč. Vzhledem k tomu, že peněžitá pomoc v mateřství činí 69 % denního vyměřovacího základu, očekávala, že bude půl roku pobírat velmi nízkou mateřskou. Reformy však přinesly změnu: nezaměstnané matky nepobírají žádnou peněžitou pomoc v mateřství, ale hned po porodu je jim vyplácen rodičovský příspěvek ve výši 7 600 Kč. Pro Giselu to znamená lepší start v péči o dítě.

7) PRACUJÍCÍ DŮCHODCE

Panu Karlovi je 65 let. Pobírá důchod a je v celém okolí známý svým aktivním přístupem k životu. Stále pracuje na částečný úvazek za 10 000 Kč hrubého měsíčně jako projektant. Od letošního roku na tom je mnohem lépe. Nově zavedená daňová sleva pro pracující důchodce se projeví tak, že Karel nebude platit žádnou daň, pouze sociální a zdravotní pojištění. Jeho čistá mzda stoupne ze 7 694 Kč na 8 750 Kč, tedy o 1 056 Kč.

Modelové situace

8) MUŽ HRUBĚ PORUŠUJE PRACOVNÍ POVINNOSTI

František tvrdí, že o pořádnou práci nemůže zavadit. Každou chvíli je na podpoře, a když ta končí, vezme zaměstnání doporučené úřadem práce. Za půl roku se obvykle o podporu hlásí znovu a přináší přitom výpověď od zaměstnavatele. Letos však narazil. Úřad práce se začal zajímat o důvod výpovědi. Vzhledem k tomu, že František většinou odchází ze zaměstnání pro hrubé porušení pracovních povinností – absence, alkohol na pracovišti, napadání nadřízených – ztratil na podporu v nezaměstnanosti nárok.

9) MUŽ BERE DÁVKY A NELEGÁLNĚ PRACUJE

Marek přišel o zaměstnání. Přihlásil se na úřadu práce, a protože měl slušný příjem, pobíral podporu v nezaměstnanosti ve výši téměř 10 000 Kč. Zároveň si každý den přivydělával jako číšník v hospodě, kde bral peníze na ruku. Přišlo se na to při kontrole z úřadu práce, měl smůlu. Od letošního roku platí, že nejenže přijde o podporu, ale bude trvat plných šest měsíců, než se do evidence uchazečů o zaměstnání bude moci přihlásit znovu.

10) INDIVIDUÁLNÍ AKČNÍ PLÁN

Petr přišel o práci a byl zařazen do evidence uchazečů o práci. Po pěti měsících evidence mu úřad práce vypracuje individuální akční plán, směřující k lepší možnosti uplatnění na trhu práce. Pokud by se odmítl podílet na jeho vypracování, bude z evidence uchazečů o zaměstnání vyřazen.

11) RYCHLÉ ŘEŠENÍ ŽIVOTNÍ SITUACE

Josef je evidován na úřadu práce. Svoji situaci chce vyřešit rychle a velice aktivně hledá práci. Pokud by se mu to podařilo už po dvou měsících pobírání podpory v nezaměstnanosti, bude zvýhodněn. Jelikož měl v posledním zaměstnání průměrný čistý měsíční výdělek 14 529 Kč, náležela by mu podpora v nezaměstnanosti po dobu prvních dvou měsíců ve výši 9 444 Kč mě-

síčně, tj. o 2 179 Kč více než podle původní právní úpravy. Kdyby zůstal nezaměstnaný déle, třetí měsíc by měl podporu stejnou jako předtím, čtvrtý měsíc by měl podle nové úpravy podporu ve výši 7 265 Kč, tj. vyšší už jen o 726 Kč, a po zbytek podpůrní doby by měl výši podpory opět stejnou jako v původní úpravě. Tato doba se však nově o měsíc zkracuje.

12) OPAKOVANÉ UKONČENÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Pavel hypoteticky v roce 2009 nastoupil do vhodného zaměstnání zprostředkovaného úřadem práce 1. února. Ve zkušební době ho bez vážných důvodů 17. února ukončil. Zaevidoval se opět na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a byla mu přiznána podpora v nezaměstnanosti. Úřad práce mu znovu zprostředkoval vhodné zaměstnání, do kterého nastoupil 1. dubna. Tento pracovní poměr rozvázal k 30. červnu opět bez vážných důvodů. V následující evidenci uchazečů o zaměstnání od 3. července mu již nebude podpora v nezaměstnanosti náležet.

13) ODMÍTNUTÍ ZAMĚSTNÁNÍ

Antonínovi vypršel nárok na podporu v nezaměstnanosti, pobírá příspěvek na živobytí (pověřený obecní úřad) ve výši 3 126 Kč. Výše příspěvku na živobytí byla stanovena ve výši rozdílu mezi jeho příjmem (neměl žádný) a částkou živobytí, která v dané situaci byla ve výši životního minima. Úřad práce nabídl Antonínovi krátkodobé zaměstnání, ale ten tuto možnost bez

vážného důvodu odmítl. Podle pravidel platí, že ten, kdo bez vážných důvodů odmítne vykonávat krátkodobé zaměstnání, není osobou v hmotné nouzi. Proto v takovém případě bude Antonínovi odejmut příspěvek na živobytí. Osobou v hmotné nouzi se stane nejdříve po uplynutí 3 měsíců následujících po měsíci, v němž krátkodobé zaměstnání odmítl.

14) VYKONÁVÁNÍ VEŘEJNÉ SLUŽBY

Štěpánovi vypršel nárok na podporu v nezaměstnanosti od úřadu práce a 6 měsíců pobírá příspěvek na živobytí. V posledním měsíci byla výše příspěvku 3 126 Kč. Jiný příjem nemá. Od následujícího (sedmého) měsíce začne pobírat příspěvek na živobytí ve výši 2 020 Kč (který se rovná částce existenčního minima). Po uplynutí dvou měsíců, v nichž Štěpán pobíral příspěvek na živobytí v této výši (2 020 Kč), začne vykonávat veřejnou službu pro obec. V prvním měsíci tuto službu vykonával 22 hodin (odklízel sněh), a proto v tomto měsíci se mu příspěvek na živobytí zvýší na 3 126 Kč (životní minimum). V dalším měsíci provede jarní úklid v obci a pomůže při odstraňování následků vichřice, která obec postihla, a celkově takto vykonává veřejnou službu 32 hodin. Výkon veřejné služby pro obec se pozitivně odrazí ve výši příspěvku na živobytí, který se mu dále zvýší na 3 679 Kč. Štěpán díky své aktivitě pro obec získá příspěvek na živobytí o 1 659 Kč vyšší než v měsíci, ve kterém nevykonává veřejnou službu nebo jinou práci.

Pokud Štěpán v některém z dalších měsíců přestane vykonávat veřejnou službu, hledá si zaměstnání, avšak není úspěšný, bude pobírat příspěvek na živobytí ve výši 2 020 Kč a v dalších měsících, podle rozsahu své „pracovní aktivity a veřejné služby“ se mu výše příspěvku na živobytí zvýší buď na částku životního minima, nebo i výše.

15) ZELENÁ KARTA

Cizinec, který bude mít zájem o zaměstnání v České republice, si na internetu v seznamu pracovních míst vhodných pro držitele zelené karty vyhledá místo, které by mu vyhovovalo. Na zastupitelském úřadu České republiky požádá o vydání zelené karty na konkrétní pracovní místo. K žádosti bude muset mimo jiné doložit, že splňuje požadované kvalifikační předpoklady. Jeho žádost bude postoupena Ministerstvu vnitra ČR, které o vydání zelené karty rozhodne do 30 dnů. Cizinec poté do 14 dnů obdrží vstupní vízum k převzetí zelené karty, zelenou kartu si na území České republiky převezme a může nastoupit do zaměstnání. Oproti dosavadnímu stavu mu odpadne jednání s úřadem práce o vydání povolení k zaměstnání.

Shrnutí hlavních změn v sociálním systému v období 2007–2008 (schválených Parlamentem nebo vládou)

1. Adresnější sociální systém kompenzován zvýšením daňových slev u dítěte (z 6 000 na 10 680 Kč) a druhého z manželů bez příjmů (z 4 200 Kč na 24 840 Kč)
2. Pracující důchodci podpořeni daňovou slevou 24 840 Kč, důchody nejsou zdaňovány až do 364 000 Kč
3. Posílení adresnosti pobírání některých sociálních dávek (přídavek na dítě, sociální příplatek, pohřebné)
4. Snížení (porodné) a zrušení (příspěvek na školní pomůcky „pastelkové“, příspěvek na zvýšené životní náklady) některých sociálních dávek
5. Třírychlostní systém čerpání rodičovského příspěvku, umožňující větší svobodu volby při sladění rodinného a pracovního života (2, 3 nebo 4 roky)
6. Zrovnoprávnění vdaných a svobodných matek sjednocením délky pobírání peněžité pomoci v mateřství pro vdané a osamělé matky na 28 týdnů
7. Odstranění automatických valorizací u dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi, automatická valorizace zachována u důchodů
8. Vyšší vymahatelnost způsobu využití příspěvku na péči, opatření k efektivnějšímu využívání této dávky
9. Reforma nemocenského pojištění, třídenní karenční doba (neplacení dávek nemocenského, od 1. 1. 2009 náhrady mzdy), změny parametrů pro výpočet nemocenského (náhrady mzdy)

40 reformních kroků telegraficky

10. Zavedení maximálního vyměřovacího základu pro pojistné pro zaměstnance ve výši 48násobku průměrné mzdy
11. Efektivnější zaměstnávání zdravotně postižených, příspěvek na podporu zaměstnávání zdravotně postižených poskytován ve výši skutečně vynaložených mzdových nákladů
12. Lidé pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi nezaměstnaní déle než 12 měsíců a neprojevující aktivitu k získání příjmu vlastní prací dostávají existenční minimum
13. Ztráta nároku na podporu v nezaměstnanosti, skončilo-li zaměstnání pro zvláště hrubé porušení pracovních povinností
14. Uchazeč o zaměstnání vyřazený z evidence z důvodu nelegální práce může znovu požádat o zařazení do evidence až po uplynutí 6 měsíců od vyřazení
15. Zpřísnění finančního postihu nelegální práce, zvýšení pokuty zaměstnavatelům za umožnění práce načerno z 2 mil. Kč na 5 mil. Kč
16. Uchazeč o zaměstnání může požádat úřad práce o vypracování individuálního akčního plánu, na který mají nárok všichni uchazeči o zaměstnání, kteří jsou vedeni v evidenci déle než 5 měsíců
17. Uchazeč o zaměstnání, který bez vážných důvodů nesplní povinnost spolupracovat na individuálním plánu s úřadem práce, bude vyřazen z evidence
18. Z evidence bude vyřazen ten, kdo po 5 měsících odmítne bez vážných důvodů nabízenou rekvalifikaci
19. Doba pobírání podpory v nezaměstnanosti se zkracuje o 1 měsíc pro všechny (do 50 let bude činit 5 měsíců, mezi 50 a 55 lety 8 měsíců a nad 55 let 11 měsíců)
20. Motivující systém pobírání podpory v nezaměstnanosti, první 2 měsíce podpora ve výši 65% průměrného měsíčního výdělku, další 2 měsíce 50%, zbytek podpůrní doby 45%
21. Podpora v nezaměstnanosti nebude přiznána uchazeči o zaměstnání, který v posledních 6 měsících před zařazením do evidence bez vážných důvodů nejméně dvakrát sám ukončil vhodné zaměstnání, které mu zprostředkoval úřad práce
22. Výše příspěvku na živobytí odstupňována podle aktivity a doby vykonávání veřejné služby pro obec, pod 20 hodin měsíčně ve výši existenčního minima
23. Stanovení pravidel pro plátce dávky (obec) pro výplatu dávek pomoci v hmotné nouzi v hotovosti, na účet, ve formě poukázky apod.
24. Zelené karty znamenající zjednodušení administrativy pro zaměstnávání cizinců, zároveň povolení k zaměstnání i povolení k pobytu
25. Legislativně technická novela zákoníku práce odstraňující neprovázanosti s dalšími zákony, odstranění legislativně-technických chyb a některých nepřesností
26. Liberalizace zaměstnávání občanů mladších 18 let, délka stanovené týdenní pracovní doby nesmí překročit u zaměstnanců mladších 18 let 40 hodin (dříve 30 hodin)
27. Nová pravidla pro mimořádnou valorizaci důchodů, snížení hranice růstu cen pro mimořádné zvýšení důchodů změnou zákona o důchodovém pojištění z původních 10% na 5%
28. Vytvoření zvláštního účtu rezervy pro důchodovou reformu, který bude financován výnosy z dividend, investicemi do bezpečných dluhopisů a prostředky z prodeje státního majetku

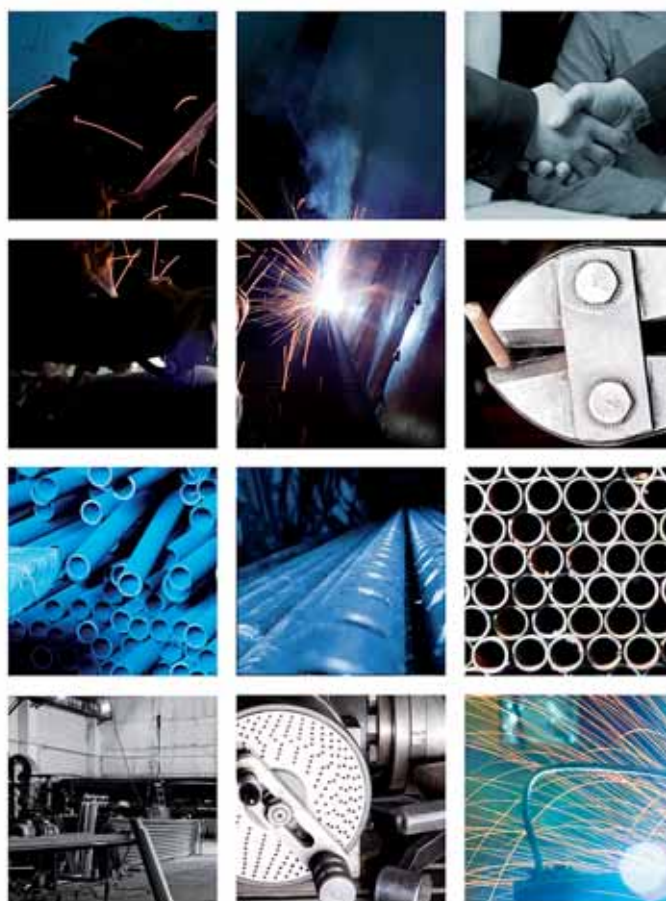
40 reformních kroků telegraficky

29. Pokračování v postupném zvyšování důchodového věku na 65 let u mužů a žen, které nevychovaly žádné dítě nebo jedno dítě, a na 62 až 64 let u ostatních žen (podle počtu vychovaných dětí)
30. Postupné prodloužení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod z 25 roků na 35 roků včetně náhradních dob pojištění nebo na 30 roků bez náhradních dob pojištění
31. Nové vymezení invalidity (zavedení třístupňové invalidity) s „trvalou“ ochranou výše dosavadních částečných invalidních důchodů v případě změny invalidity z II. stupně invalidity na I. stupeň
32. Zavedení možnosti souběhu poloviny starobního důchodu a ekonomické aktivity s možností přepočtu starobního důchodu, umožňující flexibilnější odchod z trhu práce do důchodu
33. Zvýšení ochrany dětí na mezinárodní úrovni formou úzké spolupráce orgánů sociálněprávní ochrany dětí a panelu odborníků (právníků, psychologů, mediátorů)
34. Sloučení lékařské posudkové služby, převedení rozhodování v prvním stupni správního řízení z úřadů práce zpět na Českou správu sociálního zabezpečení
35. Zavedení otcovské dávky pro podporu aktivního otcovství po dobu 1 týdne v průběhu prvních šesti měsíců života dítěte
36. Rozšíření nabídky alternativních forem péče o děti, poskytování péče o děti evidovaným poskytovatelem vzájemné rodičovské výpomoci v jeho domácnosti za výhodných podmínek a za limitovanou úplatu
37. Zjednodušení podmínek pro podnikání v rámci služeb péče o děti, doplnění kvalifikačních požadavků s účelem většího rozšíření těchto služeb
38. Miniškolky zřizované nejčastěji zaměstnavatelem na pracovišti rodiče nebo neziskovými subjekty, obcemi, kraji a církevními právníckými osobami
39. Daňově uznatelné náklady pro zaměstnavatele na zajištění péče o děti zaměstnanců (jesle, firemní školky, miniškolky, příspěvky zaměstnavatele na zajištění péče o dítě zaměstnance poskytované prostřednictvím jiného subjektu než zaměstnavatele)
40. Podpora krátkodobých pracovních úvazků, zvýhodnění zaměstnavatele při zaměstnání rodiče s dítětem do 10 let, zdravotně postiženého, studenta, pracovníka staršího 55 let nebo pečujícího o osobu závislou na péči jiné osoby

• Více informací o změnách sociálního systému dostanete na speciální internetové stránce www.socialnireformy.cz nebo www.mpsv.cz •
© 2008 Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR • Grafická úprava: Ing. Pavel Huml • Použité fotografie agency Dreamstime.com: Pavel Losevsky, Sandra Gligorijevic, Halina Yakushevich, Andrejs Pldjass, Miroslav Hlavko, Bratan, Leach, Yamix, Monika Wisniewska, Alexander Raths, Lisa F. Young, Lina Ruskyte-lukoseviciene, Nicholas Monu, Jaimie Duplass, Svetlana Kashkina, Pavel Losevsky, Rostislav Kral, Gautier Willaume

© Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2008
Na Poříčnickém právu 1
128 01 Praha 2
posta@mpsv.cz
www.mpsv.cz

